

Ірина Борзова про підтримку українського виробництва

«В Україні важливо створювати робочі місця, розвивати власне виробництво, купувати продукцію нашого виробника і підтримувати український бізнес», - Ірина Борзова.

попиту на українські товари.

«Ми маємо перемоги, і це питання виживання. А щоб Україна мала весь необхідний ресурс для своєї Перемоги, мають перемагати також українські товари, українські послуги, українське споживання та український експорт, тобто українські підприємці», — прокоментував Президент України Володимир Зеленський.

Народна депутатка України, голова Вінницької обласної організації політичної партії «Слуга Народу» Ірина Борзова наголошує: завдяки бізнесам, які продовжують працювати в Україні й сплачують податки, наша держава має ресурси для забезпечення Сил безпеки та оборони.

«Купувати продукцію українського виробництва — це стимулювати свою, а не чужу економіку. У середньому близько 40% коштів від вартості продукції українського виробництва повертається в

бюджет країни. А це — забезпечення нашої армії, обладнання в лікарні, нові робочі місця, пенсії для українців, які завершили свою трудову діяльність», — зазначила Ірина Борзова.

Народна депутатка розповіла про кілька важливих інструментів підтримки бізнесу в межах політики «Зроблено в Україні».

«Це програма «Доступні кредити» для бізнесу, компенсації за купівлю сільгосптехніки українського виробництва, гранти на розвиток переробної промисловості, програма «Власна справа», пільгові кредити за програмою «ЄОселя», підтримка індустріальних парків», — говорить Ірина Борзова.

Для прикладу, за її словами, в межах політики «Зроблено в Україні» Вінницький індустріальний парк отримав підтвердження державного фінансування в розмірі 116 млн грн. Це дасть поштовх до створення нових робочих місць в регіоні.

«Лемтранс» інвестував \$15 млн і відкрив новий контейнерний термінал

В рамках цього етапу було створено нову інфраструктуру: прокладено залізничні колії, облаштовано контейнерний майданчик із місткістю до 2000 TEU та зведено критий склад площею 3,5 тис. кв. м. Загальна площа терміналу становить 8 га, а його пропускна спроможність — 30 тис. TEU на рік. Сучасне обладнання та інфраструктура терміналу забезпечують значне прискорення обробки вантажів, пише inventure.com.ua.

«Ми створюємо нові можливості, бо поява такого терміналу в регіоні відкриває вантажовласникам — як великим, так і малим — доступ до світової логістики. Це означає, що експортери та імпортери більше не залежать від розміру партії або впливу глобальних трейдерських компаній. Відкриття «Контейнерного терміналу Вінниця» — важливий крок для подальшого економічного розвитку регіону». Інвестиції в проєкт близько \$15 млн», — каже гендиректор КТВ Дмитро Балаба.

За словами Вінницького міського голови Сергія Моргунова, контейнерні перевезення дозволять розширити співпрацю Вінницької громади з іншими регіонами Укра-

їни, а разом — і з іншими країнами Європи.

«Крім цього, йдеться про створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності та стійкості нашої громади», — сказав Моргунов.

«Контейнерний термінал Вінниця» прийняв свій перший потяг завдяки

співпраці з UZ CARGO POLAND і Центром транспортного сервісу «Ліски» АТ «Укрзалізниця». Перша партія вантажу перевищила 60 TEU. Цей регулярний сервіс з'єднуватиме польський порт Гданськ із КТВ.

Крім того, вантажовідправники зможуть регулярно відправляти контейнери до терміналів великої Одеси, а в майбутньому — залізницею до Німеччини, Бельгії, Франції, Італії та Нідерландів.

«Попри повномасштабну війну ми продовжуємо реалізовувати нові інфраструктурні проєкти. Цей термінал — частина нашої стратегії зі створення мережі контейнерних терміналів по всій Україні. Ці інвестиції не лише розширюють можливості нашої Групи, але і сприяють розвитку зовнішньої торгівлі України, відкриваючи нові перспективи та обсяги перевезень», — зазначив гендиректор компанії «Лемтранс» Володимир Мезенцев.

Нагадаємо, за підсумками I півріччя 2024 року «Лемтранс» сплатив до бюджетів усіх рівнів понад 300 млн грн податків. До державного бюджету було перераховано понад 280 млн грн, а до місцевих — 19 млн грн. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) сягнув 19,34 млн грн.

їни, а разом — і з іншими країнами Європи.

«Крім цього, йдеться про створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності та стійкості нашої громади», — сказав Моргунов.

«Контейнерний термінал Вінниця» прийняв свій перший потяг завдяки

«Лемтранс» — найбільший приватний оператор залізничного рухомого складу України. Основними напрямками діяльності компанії є: організація перевезень власним рухомим складом, надання транспортно-експедиторських послуг, інформаційний супровід руху вантажів та ремонт рухомого складу.

Окремі президентській бригаді імені гетьмана Богдана Хмельницького потрібна допомога - потрібні колеса для автомобіля (розмір LT 315/70/R17) в необмеженій кількості

На фото приклад, чому є така постійна потреба в колесах - міні і те, що трапляється з колесами при наїзді на них.

Якщо у вас є в наявності дані колеса та бажання їх передати особисто чи Новою поштою: м. Гайсин, Відділення №1, вул. Механізаторів, 15А. Отримувач: БФ "Хочу жити", тел. 097 001-77-31.

Також пропонуємо всім небайдужим українцям долучитися до збору коштів на дані колеса:

Реквізити для ваших донатів
БФ "Хочу жити" р/р: UA96305299000026007046812184
Приват банк - карта 5169335102994122

Наша сила в мобільності!

Корми тваринам – замість квітів у день одруження

Кілька тижнів тому в Іллінцях відбулось весілля, яке назавше увійде в історію міста. Не стільки відсутністю шаблонів, скільки блискучим Уроком Доброти. А провела його із своїм судженням Тарасом молода вчителька ліцею №2 Вікторія Івашківська.

- Як Тарас поставився до вашої затії замінити квіти для привітань на корми для тварин у відомому притулку «Лісова казка» в селі Хрінівка?

16 стор.

3 питань реклами звертайтеся за телефоном 066-895-30-93

Поліг за Україну 24-літній нацгвардієць

Ярослава Веслополова повномасштабне вторгнення спіткало під час проходження строкової військової служби, після завершення якої він продовжив служити у званні старшого солдата в Національній гвардії за контрактом. З цього літа воював у лавах 14-ї бригади оперативного призначення «Червона Калина». У роті ударних безпілотних авіаційних комплексів працював із FPV-дронами, які використовують для скидів боєприпасів на позиції ворога. Життя відна обірвалося 23 вересня під час бою поблизу села Мироліубівка Покровського району Донецької області.

Як повідомила Вінницька міська рада, народився Ярослав Германович Веслополов 2 серпня 2000 р. в селі Потуш Вінницького району у великій родині, в якій став сьомою дитиною. Тож змалечку звик у всьому допомагати батькам. Після закінчення Сутисківської школи-інтернату вивчився на тракториста, а з досягненням призовного віку мобілізувався для проходження військової служби. Вже у час повномасштабної війни зустрів своє кохання та створив сім'ю.

«Ярослав під час військової служби захопився спортом. Займався бойовим самбо, отримав чимало нагород на змаганнях. Крім того, брав участь у благодійних заходах, які організували для збору коштів на підтримку дітей з інвалідністю.

Взагалі був дуже доброю та чуйною людиною. Якщо просили — віддавав останнє, — розповідає дружина полеглого воїна Ольга. — А ще любив народну українську пісню, захоплювався історією. Мріяв про сина, якого хотів назвати Святославом, щоб продовжити, так би мовити, нашу сімейну традицію славних імен княжої доби Київської Русі».

Поховали воїна Ярослава Веслополова 28 вересня у Вінниці на Алеї Слави Сабарівського кладовища.

Вічна пам'ять і слава Герою! Щирі співчуття рідним та близьким.

Присвятив життя служінню Богові та захисту України

Руслан Слободяник став добровольцем на захист України на початку повномасштабного вторгнення. Прагнув потрапити до славнозвісної бригади Національної гвардії «Азов» і свого досяг. З минулого року воював у складі мобільного взводу технічного забезпечення цього військового з'єднання. Захищав Вітчизну на Донецькому напрямку. Загинув у бою 21 вересня, залишившись навіки 51-річним.

Як повідомила Вінницька міська рада, народився Руслан Григорович Слободяник 25 квітня 1973 р. в селі Якимівка Оратівського району. Після школи вивчився на слюсаря-автомеханіка, згодом опанував ще й професію газоелектрозварювальника. У Вінниці працював майстром із ремонту автовок, плекав сім'ю, в якій виростив двох синів. А як глибоко віруюча людина свого часу разом із дружиною займався активною місіонерською діяльністю на Чернігівщині.

«Руслану надзвичайно боліло від того, що роблять із країною російські нелюди, — розповідає дружина полеглого Героя пані Олена. — Він хотів бути корисним у тій справі, в якій був фахівцем. Так і натрапив на пропозицію від «Азову». Після численних співбесід та демонстрацій умінь за допомогою відео і наживо його оцінили та зарахували до бригади».

Перебуваючи на війні, дуже турбувався про родину. Намагався

своїм позитивом усіх підтримувати та підбадьорювати. У коротеньких посланнях із фронту завжди був усміхнений та у колі друзів. Казав, щоб не хвилювалися, що він лише ремонтує техніку... Бажав усім рясних Божих благословень, ніколи не втрачав своєї віри, чим підіймав також дух побратимам...

Панахиду за воїном Русланом Слободяником відслужили у церкві «Життя» в с. Агрономічне. Місцем вічного спочинку для захисника стала Алея Слави Сабарівського кладовища.

Щирі співчуття рідним і близьким. Вічна пам'ять та слава Герою!

Справжній Українець — і за духом, і за прізвищем

Липовецька громада попрощалася з Героєм, який вісім років свого життя віддав боротьбі за вільну Україну.

Як зазначив у прощальній промові міський голова Віктор Бичков, народився Ігор Миколайович Українець 27 лютого 1975 року в м. Липовець. Після закінчення Липовецької ЗОШ №1 вступив на історичний факультет Вінницького педуніверситету. Працював учителем історії в школі та у Зозівському ПТУ. Згодом здобув другу вищу освіту, юридичну. Перейшов на роботу в Липовецьку виконавчу службу. Спробував і заробітчанського хліба.

Улітку 2014 року, коли росія розпочала неоголошену війну, добровольцем став на захист України. У складі 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади воював на Донеччині — тримали з побратимами аеропорт. Мар'їнка, Артемівськ, Санжарівка та інші гарячі точки. У 2015 році бої на Луганщині. Під час одного з боїв ворог обстріляв українських бійців хімічною зброєю, один із воїнів одразу ж помер, Ігор Українець з іншими потрапили до шпиталю — боліло в грудях, були уражені легені... Після лікування повернувся до побратимів.

Коли захворіла мама, повернувся додому, а вже у 2019-му, після її смерті,

знову добровільно вирушив на фронт. Восени 2022 р. звільняв Херсонську область, згодом були бої за Соледар... У лютому 2023 р. їхнє формування дислокувалось на Запоріжжі, тримали до останнього Токмак та інші населені пункти. Спочатку на установках залпового вогню, згодом як штурмовик, під час боїв виявляв мужність та героїзм. Під Бахмутом потрапив із побратимами в оточення. Чотири доби вибирались, шукаючи дорогу до своїх.

Після того сильно захворів, знову лікувався. Давало про себе знати поранення. Повернувся в частину, але згодом змушений був залишити військову службу. Коли хвороба відпускала, намагався бути корисним громаді — допомагав з волонтерством директору БФ «Карітас Вінниця» отцю Василю Комарницькому. Доброзичливий, щирий, відкритий — таким його запам'ятали ті, хто мав честь спілкуватися, працювати, воювати, пліч-о-пліч боротися з Ігорем Українцем.

Але 26 вересня хвороба, спричинена пораненнями та отруєнням хімічною зброєю, завдала свій останній нищівний удар...

28 вересня провести воїна в останню дорогу прийшли всі його друзі. На міському цвинтарі, де священники Православної церкви

України вершили чин похорону, світлим спогадами про Ігоря Миколайовича поділились депутат міської ради і колега Віра Абрамович, його вчителька Ольга Янчук, однокласник Юрій Станіславський...

Він навчав дітей історії, новітню ж історію України писав своєю кров'ю. Вічна пам'ять і спокій нашому Герою! Щирі співчуття братові Олегу Миколайовичу та всім рідним і близьким.

За інформацією Липовецької міської ради

Запалював усіх довкола на добрі справи

Віктор Вітович захищав Україну в 2015-2016 роках. У зоні АТО/ООС на його долю випали найважчі бої на Луганщині — в районі міста Поласна. А з початком повномасштабного російського вторгнення знову добровільно взяв до рук зброю.

На війні був водієм — універсальним солдатом, від вміння якого швидко реагувати та вправно маневрувати під вогнем противника залежить мобільність підрозділу, його спроможність якісно виконувати військові завдання. Разом із побратимами з «Червоної Калини» пройшов бойовими шляхами від Запоріжжя до Донеччини. Останнім для нього став бій 23 вересня поблизу с. Мироліубівка Покровського району... Вдома на 48-річного воїна чекали дружина та двоє синочків, одному з яких 12, а іншо-

му лише один рік.

Народився Віктор Михайлович Вітович 26 січня 1976 р. у Вінниці. Після навчання у школі №10 здобув фах механіка, згодом — вищу юридичну та економічну освіту. Перед повномасштабним вторгненням працював водієм «швидкої». Також стояв біля витоків та був одним із засновників Центру реабілітації «Гармонія».

«Віктор був надзвичайно енергійним. Біля нього хотілося творити. Він практично всіх довкола запалював на добрі справи. Ніколи сам не опускав руки і допомагав іншим відчувати в собі силу боротися і не здаватися обставинам», — розповідає дружина полеглого воїна пані Ольга.

Відспівували полеглого захисника у Спасо-Преображенському соборі, громадську панахиду про-

вели біля будинку культури в с. Агрономічне. Поховали Віктора Вітовича на Алеї Слави Сабарівського кладовища.

Щирі співчуття рідним та близьким. Вічна пам'ять і слава Герою! За інформацією Вінницької міської ради

У Вінниці поховали Героя-прикордонника

24 вересня у Вінницькій громаді провели в останню путь захисника Миколу Гречуна.

Він добровольцем долучився до захисту України на початку повномасштабного вторгнення. Служив у лавах 24-го прикордонного загону ім. Вячеслава Семенова, а після другого поранення та реабілітації його новою військовою родиною став 105-й прикордонний загін ім. князя Володимира Великого. Бойові шляхи сержанта Миколи Гречуна пролягали Чернігівщиною, Сумщиною та Донеччиною. Був нагороджений, зокрема, нагрудним знаком «Золотий Хрест», медаллю «Захиснику Вітчизни» та медаллю «За мужність в охороні державного кордону України». Життя воїна обірвалось у 53 роки...

Народився Микола Гречун у с. Вендичани Могилів-Подільського

району в сім'ї, де, окрім нього, зростали ще двоє дітей. Рано довелося пережити втрату матері. Після школи здобув професійну освіту у Вінницькому технікумі залізничного транспорту. І після служби в армії своє життя пов'язав із Містом над Бугом. Разом із дружиною плекав донечку. Працював на різних підприємствах, а останнє десятиліття перед повномасштабним вторгненням присвятив роботі на будівництвах в Україні та за її межами.

«Хист до майстрування, а ще глибоке відчуття справедливості він перейняв від свого батька, — розповіла дружина полеглого Героя пані Світлана. — Напередодні великої війни Микола саме повернувся з Чехії, де завершився черговий будівельний проект. Про те, щоб пересидіти лихоліття вдома, він навіть і не думав. Від початку казав, що має бути там, що готовий роби-

ти все від нього залежне, щоб захистити країну».

Вічна шана і слава Герою! Щирі співчуття рідним та близьким.

Їх вічний сон – наш вічний сум

Меморіал слави загиблим Героям відкрили у Джурині Жмеринського району. 35 жителів громади віддали своє життя за незалежність суверенної України: двоє Героїв полягли у 2014 році та 33 – у період 2022-2024 років.

Батьки, діти, дружини, кохани, брати, сестри, рідні, односельці – усі не стримували сліз, коли із фотографій по черзі спалада жовто-блакитна тканина, оголюючи холодний мармур із обличчями Героїв.

Молоді й безвусі і ті, хто прой-

шов довгий відрізок життєвого шляху, дивилися завмерлим поглядом уже із небуття, що зі свічкою.

Сказані слова лише ятрили душі. Але вони й закарбовували навечно найкращі спомини про тих, хто віддав життя за мир в Україні.

Нехай буде вічною пам'ять про них! Слава Україні!

Інна ЦИМБАЛ,
голова Жмеринської районної військової адміністрації

Маленький волонтер робить велику справу

Житель Тростянця Ярослав Олійник наприкінці літніх канікул почав грати на гітарі на вулицях селища, щоб збирати кошти для захисників. Йому лише 9 років, але він уже розуміє, як важливо об'єднувати зусилля та допомагати тим, хто нас обороняє. Про добру справу Ярослава розповів на своїй фейсбук-сторінці голова обласної ради Вячеслав Соколовий.

«Я чув, що по різних містах бомбили, що дорослі потрапили в лікарні, діти теж, що школи бомбили, житлові будинки, райони теж. Це було дуже страшно, і я задумався над цими питаннями й почав допо-

магати ЗСУ», – каже школяр-волонтер.

Менш ніж за місяць Ярославу Олійнику вдалося завдяки своїм виступам зібрати понад 20 тисяч гривень – ці кошти він віддає на закупівлю комплектуючих для дронів.

Мама хлопчика каже, що захоплюється наполегливістю та цілеспрямованістю свого сина: «Встав, зібрався, пішов, зіграв, зібрав і допоміг». А деякі місцеві жителі знають, що юний патріот розчулює їх до сліз, бо замість того, щоб гратись та розважатись, він долучається до боротьби за Перемогу.

В одну мить все обірвала війна...

За останні два роки Євгеній був у Жмеринці лише кілька разів: під час лікування після поранення і на хрестинах молодшої донечки. Після контузії і двох поранень в Гуляйполі та Краматорську побратими дали хлопцеві позивний «Бахталло», що означає «щасливчик» – за добродушність, щирість і везіння. Однак на цей раз старший солдат 56-ої окремої мотопіхотної бригади 2-го батальйону не зміг повернутись з бойового завдання – молодий хлопець, залізничник, чоловік, татусь двох чарівних донечок загинув 26 вересня в селі Григорівка Бахмутського району Донецької області.

Про загибель повідомила дружина Ірина Гайдук, яка не могла змиритись із тим, що чоловік не виходить на зв'язок, і самотужки поїхала в Дніпро. На жаль, її найстрашніші здогадки справдились – 30-літній Євгеній Гайдук повернувся до рідної Жмеринки «на щиті».

Біль розриває серце від самої думки, що зовсім нещодавно Євгеній ходив площею міста, тримав на руках 3-річну Надійку та 8-місячну Соломію... Обіймав дружину... Жив, мріяв, будував плани на майбутнє... І в одну мить усе обірвала клята війна...

Євгеній родом із села Слобода-Межирівська, навчався у Жмеринському ВПУ на колійника. Ірина закінчила Барський гуманітарно-педагогічний коледж, навчання продовжила в Уманському педагогічному університеті. Позналимились

у Жмеринці на заводі «Експрес» (ЖВРЗ), де Ірина працювала кранівником, а Євгеній ремонтував вагони та колісні пари.

Ірина розповідає, що чоловік вже майже два роки на фронті, підірвав здоров'я, адже двічі був поранений, отримав контузії, але навіть у голові не було думки, щоб припинити свою боротьбу.

– Женья після поранення лікувався в Дніпрі, потім у Львові, а згодом у Жмеринці. Ми просили його, щоб він вже залишився поруч із нами, з дітками, але він завжди повторював: «Хлопцям там важко. Я їх не покину! Там не вистачає людей! Ми не маємо права відступити, бо за нашими плечима найдорожчі – наші сім'ї і родини!». А ще постійно підбадьорював мене словами: «Все буде добре, мала!» – крізь слези згадує Ірина.

Побратими згадують Євгенія як душу компанії, веселого, товари-

кого, щирого і щедрого. Він завжди був готовий прийти на допомогу, ніколи не покидав у біді друзів і вірно виконував військовий обов'язок перед державою. Саме такі хлопці – це і є цвіт української нації, яка гине від рук ненажерливих сусідів російської федерації.

Жмеринська міська рада в особі секретаря міської ради Вадима Кожуховського висловлює щире співчуття матері Валентині, дружині Ірині, донечкам Надійці і Соломії, сестрі Марії, хресній матері Людмилі та всім, хто знав, любив, цінував Героя.

Жодні слова не загоять ран на серцях рідних і не висушать слези. Сил родині пережити важку втрату, а нам всім мудрості і єдності у підтримці наших захисників.

Яна СЛАДКОВСЬКА
м. Жмеринка

Пам'яті Героя Віктора Опанасюка

Минув скорботний, важкий, згорюваний рік від дня відходу в інший світ нашого мужнього оборонця, Героя Віктора Опанасюка. Пам'ять про нього живе і житиме вічно в його героїчних вчинках, патріотизмі, жертвності та любові до України.

Опанасюк Віктор Петрович народився 9 травня 1966 року в с. Сали Черняхівського р-ну Житомирської обл. в родині колгоспників. Мав дві сестри та двох братів. Закінчивши в 1983 році Жатківську школу, вступив до Житомирського технічного училища. Після училища був призваний на службу в армії, там отримав звання сержанта. Після служби вступив до Житомирського училища культури і мистецтв. Працював директором будинку культури в рідному селі. Там зустрів свою майбутню дружину Тетяну.

У 1988 році одружились, через рік у них народився син Костянтин, а в 1990 році родина переїхала на постійне місце проживання на батьківщину дружини в с. Кузьминці Барського району, де в 1993 році народився другий син Іван. Тут Віктор працював спочатку художнім керівником в сільському будинку культури, потім став його директо-

ром. Віктор гарно грав на баяні та клавішних інструментах. Пізніше працював слюсарем в Кузьминському профтехучилищі

У 2023 році у віці 56 років доєднався до лав ЗСУ.

«Він дуже любив людей. Завжди усім допомагав, підтримував, мав багато друзів. Хоч це було не його рідне село, але він дуже швидко став тут своїм, – розповідає дружина Тетяна. – Він завжди був душею компанії. Його побратими казали, що якщо десь чути сміх, значить там є Віктор».

Та сталося трагічне і непоправне.

Серце сержанта Віктора Опанасюка, командира першого відділення інженерної техніки інженерно-технічного взводу інженерно-саперної роти 30 вересня 2023 року назавжди перестало битись.

Відважний, сміливий борець, надійний бойовий товариш понад усе бажав миру в Україні. Та не судилося дочекатись. Але обов'язково побачить нашу довгоочікувану Перемогу у складі Небесного легіону.

Віктор Опанасюк прожив славне життя в праці, в дружбі з людьми, в боротьбі з ворогом. І в усьо-

му проявляв себе як справжній громадянин і патріот України, який все життя прагнув робити добро для людей. Прагнув і робив...

Споживай з миром, Вікторе! Ти завжди будеш жити в нашій пам'яті, в наших серцях! Вічна шана і слава Герою!

Барська міська рада

Російські окупанти забрали ще одне молоде життя

Воїну Дмитрові Продіусу, жителю села Соколівка Крижопільської громади, 18 жовтня мало виповнитись лише 23 роки. У жалобі також Тростянецька громада, звідки родом (із села Довжок) був полеглий захисник.

«Знову Бахмутський напрямок і знову найкращі. Ми платимо надвисоку ціну за Перемогу, втрачаючи відважних, перспективних, молодих. Зламано життя на самому злеті. Знову густо окроплена слізьми українська земля, біль від передчасної втрати, – зазначив голова Тульчинської РДА Олександр

Гаврилюк. – Старший солдат Продіус Дмитро Олегович служив снайпером (другої категорії) 3-го відділення 1-го взводу спеціального призначення 2-ї роти спеціального призначення (на бронетранспортерах) 6-го батальйону спеціального призначення. До останнього подиху залишався відданим військовій присязі та вірним українському народові».

26 вересня 2024 р. поблизу Торецька Бахмутського району Донецької області наш земляк зазнав кульового поранення, несумісного з життям.

Вічна пам'ять і слава полеглому Герою Дмитрові Продіусу. Щирі співчуття його рідним і близьким.

«Смачний туризм» для ветеранів

Обласна військова адміністрація продовжує організовувати різноманітні заходи для підтримки та піднесення морального духу захисників, ветеранів та їхніх родин. Цього разу для ветеранів влаштували унікальний гастро-тур визначними туристичними об'єктами Вінниччини. Під час захопливої подорожі захисники мали чудову нагоду насолодитися мальовничими краєвидами рідного краю, більше дізнатися про багатогранну історію регіону та поринути в теплу й товариську атмосферу, спілкуючись зі своїми побратимами.

Першою зупинкою стала козина екоферма «Альпійка» в селі Микулинці, де учасників знайомили з процесом крафтового виробництва сиру та інших місцевих продуктів. Екскурсія включала дегустацію сирів та морозива, виготовлених на фермі.

На екофермі гості дізналися більше про альпійських кіз, які є однією з найпопулярніших порід для виробництва молока. Учасникам

туру розповіли про догляд за тваринами, особливості їх утримання та харчування. Крім того, присутні мали змогу самостійно погодувати їх.

Особливу увагу привернув австрійський борщ на вишнях, приготований фіналісткою 12-го сезону кулінарного проєкту «Мастер Шеф» Вікторією Науменко. Вона

поділилася тонкощами приготування цієї незвичайної страви, розповіла про свій професійний шлях та участь у кулінарному телешоу.

Не менш цікавою стала екскурсія в палаці Вітославських-Львових у селі Чернятин. Присутні дізналися багато цікавого про історію дивовижної культурної пам'ятки, яка від-

різняється від інших своєю незвичайною архітектурою. Також отримали унікальну можливість ознайомитися зі стародавніми пам'ятними артефактами, які передають дух епохи та культурної спадщини регіону. У селі Гайове захисники завітали до гостинної садиби зеленого ту-

ризму «Подільська родина», де їх радо зустріла господиня Оксана Бас та місцеві майстрині. Під час насиченого та колоритного відпочинку гості взяли участь у майстер-класі з виготовлення традиційного хлібця-жайворонка. Зокрема, учасники дізналися більше про процес творення хліба та познайомилися з особливостями подільської кухні.

Наприкінці гастро-туру захисники висловили щирі подяки організаторам, підкресливши, що подібні ініціативи є не тільки приємним дозвіллям, але й важливі для емоційного відновлення. Такий формат заходу сприяє не лише відпочинку, а й підтримці тісних зв'язків у ветеранській спільноті.

Цей тур організовано департаментом міжнародного співробітництва та регіонального розвитку ОВА в рамках реалізації Програми розвитку туризму у Вінницькій області на 2021-2027 роки.

За інформацією Вінницької ОВА

Відкрити очі на проблеми незрячих

Я дуже хочу, щоб людей, які втратили зір, у суспільстві максимально побачили, почули, наскільки це можливо, зрозуміли, щоб простір для них адаптували, щоб потреби враховували, щоб... щоб... щоб...

Не кожен готовий говорити про власний стан, який змінив усе в його житті, перевернув з ніг на голову. Але ж як важливо доносити публічно про поранення, які забрали можливість бачити, про життя після цього і життя з цим, щоб до оточуючих приходило усвідомлення.

Артем Бондарев — ветеран, який під час виконання бойового завдання на війні втратив зір. Нещодавно разом ми зустрілися зі студентами, інтернами, медиками у молодіжному центрі «Квадрат» під час заходу під назвою «Be visible» («Бути видимим»). Говорили, що таке реабілітація незрячих людей, як ми це робимо у Вінниці, які є плюси та мінуси. Артем дуже щиро

поділився тим, як справляється з роботою, побутом, буденними справами в повній темряві. Багато говорили про серйозне, багато жартували.

Щоразу я в напруженні, чи варто знову повертати людину в розповідях до моменту отримання травми, згадувати, що ж було в перші дні, коли розумієш — світло вимкнене; чи варто йти знову і знову в публічний простір... Але такі люди, як Артем, відкривають очі іншим. Привертають увагу до проблем усіх людей з інвалідністю: і колишніх військових, і цивільних. Теми, про які треба просто горланити щодня. Адже ми всі розріб'ятимо наслідки війни ще десятки років після неї.

А ще у нас крута молодь, яка цікавиться такими темами і організовує такі заходи!

Юлія БАБАСЬВА,
Центр реабілітації «Поділля»

Обробка каменю – це справа «не жіноча»?

Юлія Усович — яскравий приклад української незламної жінки, яка за жодних обставин не здається. Пані Юлія — керуюча господарством ФОП Мунтян І.М., яке займається видобутком та обробкою каменю. Після повномасштабного російського вторгнення це підприємство було змушене релокуватися з Херсона до Ямполья.

Юлія Анатоліївна розповіла, що після початку повномасштабної війни бізнес та станки для обробки каменю перемістилися з міста Херсон на Вінниччину. До Ямполья переїхала і пані Юлія з дитиною. Розповідає, що чоловік зараз на фронті, захищає країну від загарбників. А вона веде зовсім «не жіночий» бізнес, долаючи безліч викликів та вирішуючи масу підприємницьких питань.

«Через війну ми втратили основний ринок збуту на півдні України, то почали шукати клієнтів за кордоном. Територія містечка прико-

рдонна з Молдовою, поряд Румунія і недалеко Польща. Намагаємось вийти на їхні ринки. Виробляємо широкий асортимент продукції з природного каменю: бру-

ківку, плитку, блоки, бут, вироби з каменю, — розповідає Юлія Усович. — До Ямпільського управління Вінницького обласного центру зайнятості ми зверталися, щоб взяти участь у програмі «Власна справа» та отримати мікрогрант на розвиток бізнесу. Це була можливість для нас здійснити заміну старого обладнання для видобутку каменю, адже ми плануємо поступово повертати довоєнні масштаби виробництва».

Нещодавно релоковане підприємство відвідав в.о. директора Вінницького обласного центру зайнятості Геннадій Бамбура. Він обговорив із Юлією Усович основні напрями взаємовигідної співпраці: пошук персоналу, видачу ваучерів, надання різноманітних компенсацій та інформаційно-консультаційних послуг.

За інформацією Вінницького ОЦЗ

Померти, втікаючи від смерті

До ухлянтів стявляться по-різному. Хтось співчуває, хтось засуджує. Але цій категорії українців жити. В першу чергу самому собі, своїм нащадкам відповідати, хто ти: герой чи зрадник країни. Окрім тих, хто намагається втекти від законів воєнного часу, є ті – хто заробляє, вигадуючи карколомні схеми незаконного перетину кордону. І виправдання цьому бізнесу на людських слабкостях знайти складно.

Під час повномасштабної війни в Україні прикордоння Вінниччини із Молдовою та Придністров'ям стало для багатьох відомим місцем, через яке ухлянти тікають від війни. Для цього вони обирають три шляхи: водний — через Дністер, сухопутний — на ділянці кордону з Придністров'ям і пункт пропуску — за допомогою підроблених документів. З перших днів війни і до сьогодні цей процес не зупиняється. Прикордонники щодня фіксують спроби незаконного перетину кордону. Різниця лише в тому, що на початку групи складали більшу кількість осіб (до 60), а зараз частіше діють поодинокі, або ж групами, не більше десяти осіб. Як правило, це чоловіки віком від 20 до 40 років. Ось що про це розповідає речниця 24 прикордонного загону Діана Кондратюк.

— Одні - самі шукають дорогу, по карті прокладають маршрути. А є організовані злочинні групи, які створюють закриті телеграм-канали і вже там отримують інструкції. Здебільшого це жителі Харківської, Донецької, Київської, Хмельницької областей. Вони прибувають у Вінницю, а звідти є два варіанти: до місця добираються самі, або ж їх зустрічають водії. Доїжджаючи до прикордонної смуги, вони часто перед блокпостом виходять із машини і добираються пішки через поля, лісосмуги. Був такий випадок, коли чоловіків звозили у різний час із різних кінців на околицю Могилева-Подільського в закинутий гаражний масив. Їх назбиралося більше десяти. Звідти вже мало бути централізоване переміщення через кордон із залученням іноземців з боку Молдови. Але їм це не вдалося. У нас є оперативний підрозділ, який має інформацію про їхнє переміщення, і в потрібний момент прикордонники при взаємодії з національною поліцією та прокуратурою затримали злочинців.

Є і трагічні випадки. Діана Кондратюк коментує: «Організатори привезли на берег Дністра групу чоловіків. Частина їх вже зайшла у воду і попрямувала назустріч човну, який плів з боку Молдови. У цей момент наші прикордонники почали затримання. На очах у всіх човен розвернувся, і люди, які були в воді, не встигли в нього сісти, а тих, хто вже вчепився, скидали у воду. За ними поплив човен із прикордонниками, які почали витягати

втікачів. На жаль, через швидку течію одного не вдалося врятувати. Він втопився...

Парадокс. Померти, втікаючи від смерті.

Цікаво, а чи передбачають втікачі можливість такого кінця свого життя? По-перше, Дністер — річка підступна, бо швидка течія. По-друге, ніхто не знає, коли буде мілко, а коли спустять воду на дамбі. А по-третє, цього року від великої спеки дно Дністра почало заростати водоростями. Через це ті, хто переходить, заплутуються в них, що теж призводить до трагічних випадків. Про один із таких розповідає прикордонниця: «Крім того, що прикордонники патрулюють пішки, є патрулювання на катері та за допомогою

інших засобів — квадрокоптерів. Квадрокоптер побачив людину, яка готувалася перепливати. Поки човен допливав, чоловік ледве не втопився, залутавшись у водоростях. Він після того дуже дякував за врятоване життя».

Трапляються і парадоксальні випадки. Чоловік сміливо прийшов на пункт пропуску, бо мав відстрочку. Проте, коли прикордонники перевірили документи, то виявилось, що у нього відстрочка у зв'яз-

ку з вагітністю і пологам. Йому просто вписали не ту статтю у довідці. А ще був випадок, коли нібито у чоловіка померла дружина, і у нього на вихованні двоє неповнолітніх дітей. Прикордонники перевірили у базі даних. Виявилось, що у свідочстві про смерть дружини вказана дата 2021 року, а в базі даних він із нею після цієї дати літав відпочивати у Єгипет. До речі, зараз значно менше ухлянтів, які намагаються перетнути кордон за допомогою підроблених військово-облікових документів.

Речниця каже, що багато втікачів вираховують на підступах до міста, на блокпостах. Вони розповідають, що їдуть у місто в гості. Але при огляді машини в багажнику знахо-

диться човен, матраци. Коли стало зрозуміло, що через блокпости це все вже не перевезеш, почали пересилати через Нову пошту. Тобто проїжджають «на легке», а потім їм сюди відправляють гідрокостюми, матраци. Але прикордонники таких утікачів теж виявляють.

Також кордон постійно патрулюють пересувні блокпости. Вони переміщуються дорогами недержавного значення. На ділянці з Придністров'ям був випадок, коли прикордонний наряд затримав чоловіка, який був військовослужбовцем ЗСУ. Але в ході спілкування і оперативних заходів було встановлено, що насправді це колаборант. Будучи на Сході, воював в одній з бригад і здавав наші позиції. Він втік із місця розташування, добрався сюди і намагався далі перейти у Придністров'я.

— Що відбувається з утікачами після затримання? Поширюються розмови, що їх тримають у казармах, а потім відправляють на війну.

— Ні. — коментує речниця. — Більше трьох годин не маємо права затримувати. Доставляємо у підрозділ, за допомогою документів встановлюємо особу і складаємо адміністративний протокол. Матеріали справ передаємо до суду. Буває передягаємо та напуваємо чаєм. Адже Дністер — річка холодна, і в людині може бути переохолодження. Був випадок, коли жінка вже перейшла пункт пропуску, а чоловік прогулювався Набережною з тещею, а потім швидко роздагнувся і хотів пливати. Теща мала забрати одяг. А в результаті речі

разом із документами принесла зяту до нас у загін.

Як би це дивно не звучало, буває, ловимо одних й тих самих по три рази.

— Це, мабуть, тому, що міра покарання — штраф?

— Можливо, й так. Повертаючи в Україну, утікачів притягають до адміністративної відповідальності.

Є вже випадки, коли повертаються додому через пункт пропуску. Маючи гіркий досвід, вже не наважуються ризикувати життям. На сьогодні, зі слів речниці, на відрізок кордону, який охороняється Могилів-Подільським прикордонним загonom, було затримано близько півтори тисячі порушників.

— Як до цього ставляться моголівчани?

— По-різному. Хтось розуміє, інші — ні, хтось сам пробує переплисти Дністер, а дехто намагається на цьому заробити. А от кому це точно не до душі, то це прикордонникам, які пройшли бойові дії. А таких у загоні понад 80%. Звісно, ніхто не народжений, щоб іти на війну, але це наш обов'язок подбати про майбутнє дітей та країни.

Лариса ЗНАК
Підготовлено у рамках ініціативи «Медіакордон», яку реалізує ВОГО «Вінницький пресклуб» у рамках проекту «Посилення стійкості медіа в Україні». Впроваджується Фундацією «Ірондель» (Швейцарія) та IRMI, Інститутом регіональної преси та інформації (Україна). Фінансується Фондом «Швейцарська солідарність» (Swiss Solidarity).

Пам'ятники теж стають переселенцями

У Вінниці встановлюють пам'ятник видатному композитору Миколі Леонтовичу, евакуйований із міста Покровськ Донецької області через загострення там бойових дій. Про це домовились очільники Вінницької та Покровської громад.

«Сьогодні російська артилерія вже дістає до Покровська — міста Донецьчини, де закінчував писати свій легендарний «Щедрик» Микола Леонтович. Аби зберегти пам'ять про видатного композитора, із начальником міської адміністрації Покровська Сергієм Добряком підписали Меморандум про співпрацю між нашими містами та домовилися про перевезення пам'ятника Леонтовичу до Вінниці на зберігання. Плануємо встановити його у центральному парку», — повідомив 13 серпня Вінницький міський голова Сергій Моргунов, заваживши, що російські чекісти вбили видатного українського композитора понад сто років тому, і зараз ціль московитів залишається такою ж — знищення українського народу.

Постать Миколи Леонтовича, як і постать Василя Стуса, тісно пов'язана і з Вінниччиною, і з Донеччиною. Народившись у с. Монастирок на Брацлавщині, композитор

зростав та навчався на Вінниччині (в с. Шершні, в Немирові та Шаргороді), потім були в його житті донбаський та київський періоди, у 1919 р. повертається на Поділля, в Тульчині засновує музичну школу... І гине від кулі агента ЧК в батьківській хаті в с. Марківка Гайсинського повіту 23 січня 1921 року.

Скульптуру композитора в центрі Покровська встановили у 2018 році. Микола Леонтович, автор знаної у всьому світі обробки колядки «Щедрик», жив та працював у Покровську з 1904 по 1908 роки, викладав музику та спів у тамтешній залізничній школі, організував хор робітників.

«Кожний камінчик вибирається — для того, щоб нічого не пошкодити. Це ювелірна робота, саме демонтаж пам'ятника, щоб ми його не пошкодили, довезли збереженим і встановили так, як він є — такою ж скульптурою повністю встанови-

ли у Вінниці», — прокоментувала журналістам евакуацію скульптури заступниця начальника Покровської міської військової адміністрації Маргарита Ідрісова. За її словами, з міста вже евакуйовано чимало музейних експонатів та цінностей, бібліотеки. Пам'ятники, каже, намагаються не просто вивезти з прифронтового Покровська, а й знайти їм належне місце. Так само і пам'ятник Тарасові Шевченку евакуюють до міста Дніпро...

«Ми їх демонтуємо, і не просто

так, а з якоюсь користю, щоб ці пам'ятники не просто лежали на складах. Ми пам'ятаємо всі, що жив і творив Леонтович на Вінниччині. І встановлення пам'ятника саме в парку ім. Леонтовича — це доречно. І він буде приносити користь і вінничанам, і нашим покровчанам, які релокувалися у місто Вінниця».

Отже, 30 вересня у Вінницькому центральному міському парку ім. М.Д. Леонтовича (саме на тому місці, де раніше стояв пам'ятник Максиму Горькому — радянському письменнику, що не визнавав існування української мови) розпочалися роботи зі встановлення монумента, привезеного з прифронтового Покровська. Ця скульптурна композиція складається з кількох елементів — пам'ятника, каменю з інсталяцією та скла. Скло було пошкоджено внаслідок російських обстрілів, проте його не будуть замінювати, а залишать як символічну згадку.

Звісно, є надія, що пам'ятник Леонтовичу з Покровська перебуватиме у Вінниці тимчасово. Проте з прифронтового міста наразі евакуюються не лише культурні цінності, а й люди — російські окупанти там потроху наступають і вже перебувають приблизно за 9 км від Покровська...

До речі, з цього міста до Вінниці через загострення бойових дій нещодавно евакуювали ще один цікавий мистецький об'єкт — двометрову скульптуру оленя, виконану в техніці оригами. Її було створено у 2018 році відомою українською художницею Жанною Кадировою на запрошення громади Покровська і встановлено у парку «Ювілейний». Тоді скульптура, виготовлена з бетону, замінила на постаменті старий монумент із літаком. А тепер білий олень із Покровська також оселиться у Вінницькому міському парку ім. М. Леонтовича.

Юрій СЕГЕДА

Україна – це наш рідний дім

Прокинувся сьогодні – дякуй нашим захисникам та захисницям, бо це їх величезна заслуга в цьому! Те, що ти живеш, дихаєш, вчишся, працюєш, ходиш на улюблену роботу, виховуєш дітей, відпочиваєш, маєш час на хобі та взагалі, що ти просто є на цьому світі, то дякуй нашому українському війську та Богу. Бо ми живемо у складний період і на своїй Богом даній землі, але російська орда на нашу країну напала і знищує нас. Цьому немає і не буде прощення ніколи! Україна – це наш рідний дім, і ніхто не має права спонукати нас віддати його ворогам. Ми захищатимемося усі разом!

Наш волонтерський екіпаж з помічниками повернувся з чергової поїздки на фронт. Цього разу ми були на Донецькому та Харківському напрямках. Допомогли доправити автомобіль та гуманітарну допомогу, яку завезли у три точки. Це відбулася термінова і нагальна поїздка, оскільки хлопцям дуже потрібен був цей бойовий «кінь» ще на вчора, як кажуть.

Автомобілі «начинили» смаколиками, домашнім хлібом, медициною, маскувальними сітками та іншими потрібними речами. В дорозі трапилася поломка у однієї з машин, далі в поїздки було пробито два колеса у волонтерського «коника», бо є такі місця, що дороги немає, а лише один напрям, і ми мусимо все одно їхати вперед, щоб встигнути. Відремонтували гуртом! Без пригод поїздок не буває, адже світ не близь-

кий і маємо долати чималу відстань, щоб допомогти нашим військовим. Бійці висловили свою вдячність всім, хто сприяв здійсненню цієї поїздки. Постійна допомога ЗСУ – це і є наближення нашої перемоги!

Щира вдячність за постійну по-

Вергелес, Таміла Панасюк, Людмила Ланова, Крістіна Росохата, Ольга Маслово, Людмила Щерба, Олександр Наушенко, Аліна Шереметьєва, Валерій Пунько, Світлана Муляр, Олександр Онофрійчук, Ганна Бурковська, Галина Пухліченко, Олена Вітер, Надія Круліковська, Роман

Сергій Шведа, Леонід Крохмалюк та Сергій Бурлак. Скільки б разів ми до них не звернулися по допомогу, то стільки ж – допоможемо. Це Люди з великої літери «Л»! Ми маємо на них рівнятися і бути вірними своїй країні та українському народу. Адже родини і Сергія Шведа, і Леоніда Крохмалюка постійно надають посильну поміч ЗСУ. Вони всесторонньо допомагають Збройним Силам, а саме цього разу надали дизпаливо. А Сергій Бурлака,

до якого ми звернулися, щоб він нам продав за благодійні кошти наших помічників зварювальний апарат для воїнів на передову, то він нас здивував і зворушив до сліз, тому що не взяв жодної копійки з цих грошей, якими ми мали розрахуватися. Він подарував цей апарат нашим хлопцям! До речі, апарат коштує чималенькі гроші! І цей помічник постійно допомагає, то донатями, то необхідними речами для бійців. Дяка! Ми вами пишаємося! Це неймовірні ЛЮДИ!

міч й підтримку нашим надійним друзям-помічникам, без яких жодна допомога ЗСУ не відбулася б. Це – волонтери БФ «Любимо життя», Сергій Шведа і Тетяна Шведа, Леонід Крохмалюк, Сергій Бурлак, Василь Вдов, Тетяна Басенко, Сергій Зверев, Альона Кордонська, Жанна Берлодян, Надія Салій, Раїса Трахтенгерц, Леся Юрєва, Олена

Павлик, Марта Товт, Тетяна Христофор, Олександр Глушков, М.Ф. Лелюшкін, пані Оксана, пан Віктор, Лариса Конарська та її помічники, ВЦ «Чарівна мережка» (вінницькі павучки) на чолі з Валентиною Процюк, волонтери з с. Шендерівка: Олена Войцех, Тетяна Савицька, Маргарита Пийвода, Лариса Черепуляк, Марина Крохмалюк та ін., волонтери та мешканці з с. Сліди, волонтери з с. Березівка на чолі з Любов'ю Заболотною, Сергій Кузик, Вадим Стрігулей, Віктор Михальчук, Валентин Кісь, В'ячеслав Доброводський та ін. небайдужі й таємні помічники.

Серед наших постійних вірних благодійників-помічників хочемо відзначити тих, хто завжди тримає руку на пульсі і готовий допомогати на повну – це

Отож подарунок до Дня захисника України вже в дорозі на фронт. Ми одразу його відправили поштою, а працівникам Нової пошти та всім причетним наша безмежна подяка, що надають промокоди, завдяки яким можемо відправити посилки безкоштовно.

Могилів-Подільський волонтерський бойовий козацький екіпаж у складі Анни Лаврик, Володимира Пунька, Сергія Стангрита і наших помічників від щирого серця вітають усіх військових з Днем захисників та захисниць України, з Покровою Пресвятої Богородиці, з Днем українського козацтва та з Днем Української повстанської армії! З святом вас, наші сильні, мужні, незламні, сміливі та непохитні герої та героїні! Нехай мир завжди буде вашим союзником, а ваше служіння приносить лише гордість і вдячність нашій рідній країні. Вітання також усім причетним громадянам та нашим помічникам. Тільки разом нам під силу захистити нашу рідну Батьківщину від ворогів! Фронт та тил, єднаймося! Україна переможе!

Наші реквізити для благодійної допомоги захисникам України:
Приват банк 4149 6293 5038 6801.
Отримувач: військовий волонтер Володимир Іванович Пунько.
З Україною у наших патріотичних серцях!

З повагою і вірою в нашу перемогу, ваші військові волонтери Анна ЛАВРИК, Володимир ПУНЬКО, Сергій СТАНГРИТ

м. Могилів-Подільський

У Котюжанах прихистили дев'ять сімей

24 лютого 2022 року життя людей змінилося безповоротно. Ракети роками руйнують людські долі та домівки, мільйони пізнали горя сповна, залили землю кров'ю та слізьми. Але українці дуже мужні та відважні, лихоліття згуртовує та об'єднує вірою одне в одного, у спільну перемогу.

Від початку повномасштабної війни жителі села Котюжани активно долучалися до волонтерських зборів, добровільних акцій, забезпечували фінансову та моральну підтримку на передовій. В біді залишилися тисячі людей, яким ніколи піти: спалені домівки, покалічені долі, втрачене право на спокійне життя. У зв'язку з кривавими подіями на території, що окупували нападники, громада села Котюжани прийняла рішення допомогти людям, яким нікуди податися.

З ініціативи Ярослава Арнаута, Анастасії Мельник і Алесі Арнаут була надана допомога по переміщенню осіб із території України, де ведуться активні бойові дії, до села Котюжани Мурованокуріловецької громади. Сьогодні там прихисток отримали 9 сімей (43 людини).

Директор ліцею – Ганна Арнаут разом зі старостою села Миколою Арнаутом прийняли рішення тимчасово розмістити людей в пришкольному гуртожитку. Щоб забезпечити гідні умови перебування, педагогічний колектив підготував приміщення до заселення – проведено ремонт у кухні, обладнано ванну та душову кімнату. Подяка

усім, хто не залишився байбужий та посприяв благоустрою для ВПО – Олександр Свиріпі, Василю Безпрозваному, Ніні Безпрозваній, Євгену Гуменюку, Василю Фартушняку, Марії П'ясецькій, Катерині Ковальовій, Діані Канаревій, Вікторії та Роману Маркітан, отцю Петру Кучеру, отцю Войцеху-Жовтому, Танасу Міщину та усім небайдужим

жителям Котюжан і Сніткова.

Для створення елементарного комфорту переселенців були швидко зібрані продукти харчування, одяг, побутові прилади, засоби гігієни.

Прихисток у своїх будинках надали: Роман П'ясецький, Валентина Шпаковата, Анатолій Залєвський, Галина Бойко, Олег Орайло, Юлія Бєвх, Нєля Нєчитайло, Віталій Петровський, Володимир Петров. Щира подяка односельчанам, які доводять, що не буває чужого лиха в такі важкі часи. Ваша добра ласка стала променем світла посеред темряви.

Ініціатива допомогти людям переросла у волонтерську діяльність, що потребує багато сил та фінансової підтримки. Не покидаймо наших людей у біді, долучаймося до перемоги всіма можли-

вими засобами. Потребуємо вашої допомоги! 5168745119620372

Дякуємо за підтримку!
Юлія ДЯКИНА,
педорганізатор ліцею села Котюжани
Мурованокуріловецька громада

«Я не маю ноги. – А я руки, і що з того?»

Історію кохання пораненого ветерана та паралімпійської чемпіонки з Козятина розповів сайт «ВВС Україна».

«Без його підтримки я б не здобула медалі на Паралімпіаді», — каже Марія Шпатківська. Євген та Марія сподобалися одне одному з першого погляду, а через дев'ять місяців стосунків одружилися.

Марії 24 роки, вона народилася без частини лівої руки. Цього року дебютувала на Паралімпійських іграх і стала срібною призеркою.

Євген — військовий. На фронті під час оборони позиції зазнав поранення. Як наслідок — втратив кінцівку. Вони познайомилися в Ортопедсервісцентрі у Вінниці, де Марія працює реабілітологинею.

Дитинство та втеча у спорт

Марія має інвалідність з народження. Проте батьки з перших днів ставилися до неї як до звичайної дитини. Навчалася Марія у школі рідного містечка Козятина. Пригадує, дитиною лише раз довелося пережити випадок булінгу. Вчителька це вчасно помітила та зупинила. Надалі однокласники стали захищати Марію від інших кривдників.

«У підлітковому віці, коли мені було 12 років, я болісно реагувала на дивні погляди людей довкола. Було неприємно. Я намагалася сховатись і ходила з косметичним протезом. Його мені виготовили у Вінниці. Часом люди не помічали, що там щось не так», — ділиться Марія.

Одного дня Марію викликали в кабінет фізкультури. Дівчиною зацікавився місцевий тренер Володимир Шульга. Він багато років працював зі спортсменами з інвалідністю. Свого часу травмувався на залізниці від удару вагона. Йому пошкодило хребет, опинився при-

певних тренерів в ортопедичний центр. А потім, коли у лютому-березні 2022 року були перші поранення, запросили стати реабілітологинею».

Марія навчалася у Вінницькому педагогічному університеті, аби отримати диплом реабілітолога. Паралельно продовжувала займатись спортом. Зізнається, що через постійні тренування відкладала побачення та стосунки.

«Коли я тільки прийшла працювати в ортопедсервісцентрі, для

Наші розмови були про все: війну, поранення, про більярд теж», — згадує Марія.

Євген розповів, що сам родом із Криму, ще дитиною разом із родиною переїхав у Кривий Ріг. І все своє життя проживав там. Працював електромонтером на машинобудівному заводі. Доєднався до війська на початку повномасштабного вторгнення росії.

Своє перше серйозне поранення отримав на початку лютого в Луганській області. Євгену оскол-

щирість. А вона причарувала військового життєрадісною енергією та впевненістю.

«Ми часто ходили разом на прогулянку, нас пронизували погляди людей довкола. Це виглядало так: іде дівчина без руки, хлопець на милицях без ноги. Оскільки в мене це з народження, я навчилася цього не помічати. В Євгена ця рана свіжа, було ніяково. Казав: «Ну я ж не маю ноги, не зможу бути активним». Я апелювала: «А я руки. І що з того?». Він дивився на мене та захоплювався, що я не звертаю на це увагу і не покину його».

Марія постійно підтримувала Євгена: і через три місяці після знайомства чоловік освідчився їй та запропонував одружитися.

«Ми вирішили, що тихо розпишемося, а весілля відсвяткуємо після Перемоги. Не кликали ні батьків, ні друзів, була лише моя тренерка. Мої колеги вирішили все-таки влаштувати нам сюрприз. Якраз тоді волонтери привезли м'ясо на шашлик для військових. Нас теж запросили. Приїжджаємо, а на порозі зустрічають із кульками, квітами. Вітали всі наші хлопці, які були на реабілітації. Я розчулилась».

На третій місяць знайомства освідчився

Далі ні телефонних дзвінків, ні повідомлень, Марія вирішила, що слід забувати Євгена. Між ними була тиша і невідомість. І як вона здивувалася, коли знову побачила його в ортопедичному центрі. Здивована та водночас радісна, підійшла, щоб привітатись.

«Ми почали спілкуватись, і я кажу:

кутим до ліжка. А потім дивом став на ноги. Володимир запропонував Марії займатись плаванням.

«Я почала плавати, але потім наш басейн в місті закрився на ремонт на довгий термін, і ми вирішили перейти на легку атлетику. Я спершу бігала і спринт, і метала спис. Мені це подобалось», — згадує Марія. Вона з восьми років нерозлучна зі спортзалами та стадіонами.

Як стала реабілітологинею

Марія часто їздила у Вінницю змінювати та налаштовувати протез. Дівчину там уже знали як талановиту спортсменку. Вона здобувала перемоги на всеукраїнських чемпіонатах та європейських чемпіонатах.

У Марії загалом є три різних протези. Одним вона штовхає ядро, а два інших — для тренажерної зали зі спеціальним кріком.

«Ще до початку повномасштабного вторгнення росіян мене запросили на консультацію щодо

Як реабілітолог вона багато розповідала пораненим про спорт, показувала спортсменів, які бігають на протезах, стрибають та метаять спис. Мотивувала в такий спосіб не опускає руки.

Марія навіть перестала носити косметичний протез після того, як побувала на чемпіонаті Європи у 2018 році. Її вразило, що люди з важкою формою ДЦП бігають, а незрячі займаються спортом.

Знайомство з коханим

Марія пригадує, що того дня разом зі своїми пацієнтами пішла грати у більярд. Це був один із видів дозвілля, який організовує ортопедичний центр. Ветеранам допомагають перезавантажити думки активним відпочинком. Був лютий. Марія супроводжувала воїнів під час гри.

«Один із наших пацієнтів покликав Євгена пограти з нами у більярд. Євген ще не був у нас на реабілітації. Як тільки ми познайомились, відразу відчули симпатію.

мене було новим побачити 19-річних воїнів з високими ампутаціями двох ніг. Я бачила людей із інвалідністю в Європі, на змаганнях. Але це було щось нове. З часом до всього звикаєш, і я звикла. Хлопці бачили, що я теж маю інвалідність, і в них виникало більше довіри до мене», — зазначає Марія.

ками поранило ногу. Сам собі наклавав турнікет і понад десять годин лежав на позиції. Ворожі дрони постійно висіли над головою. Тому на евакуацію довелося чекати досить довго. Тоді розумів, що назавжди втратив кінцівку.

«Під час нашої розмови Євген сказав, що хоче поїхати на протезування в Київ. Після цих слів я відверто засмутилась. Сподобався дуже. Хотіла б продовжити спілкування. А він от поїде», — подумала тоді Марія.

На третій місяць знайомства освідчився

Далі ні телефонних дзвінків, ні повідомлень, Марія вирішила, що слід забувати Євгена. Між ними була тиша і невідомість. І як вона здивувалася, коли знову побачила його в ортопедичному центрі. Здивована та водночас радісна, підійшла, щоб привітатись.

«Ми почали спілкуватись, і я кажу:

«Ну раз ми говоримо, давай щось будемо робити». У Київ на протезування Євген не поїхав — як згодом дізнався, там не було денного стаціонару. Потрібно було винаймати житло за свої кошти. Натомість він почув, що у нас є денний стаціонар і протезисти на місці. Всі послуги в одному приміщенні».

Марія відразу запропонувала бійцю стати його реабілітологом. А далі стосунки між ними розвивалися дуже швидко. Її захопила його наполегливість, доброта та

Перемога на Паралімпіаді

Марія розповіла Євгену про свою давню мрію — виступати на

їздити на велосипеді на протезі. «У Вінницькому центрі «Інваспорт» ми познайомилися з тренером з велоспорту, і Женя почав займатись. Йому подобається. Це позитивно впливає на здоров'я, адже на протезі людина не така активна. Це малорухомих спосіб життя. Коли він займається велоспортом, тоді більше рухається, дихає на повні легені», — зауважує Марія.

За два тижні до Паралімпіади під час тренувань Марія травмувала спину. Їй допоміг швидко відновитися вінницький лікар-травматолог Вільям Войцехівський. Також постійно в телефонних розмовах підтримував чоловік.

«Зі мною постійно був український стяг, підписаний моїми пацієнтами-воїнами. Є там і підпис чоловіка. Це додавало енергії, я боролась», — каже Марія.

Це була перша в її житті Паралімпіада. У фіналі українка змагалася за нагороди із 14 суперницями. Вона здобула ядро на 12,35 метра і здобула срібну медаль.

«Як тільки я вийшла з сектора та мала змогу взяти телефон у руки, Євген відразу подзвонив. Він не зміг зі мною поїхати у Париж, адже теж влаштувався на роботу в ортопедичний центр. Водночас я відчувала його підтримку. Він вболівав за мене разом із нашими воїнами та колективом. Я на емоціях не пригадаю всі слова, які Женя казав, але це мене розчулило. Я плакала».

Марія планує і далі займатись спортом і тренуватися до чемпіонату світу. Проте зараз прагне більше часу провести з чоловіком, який так швидко для неї став найбільшою опорою та підтримкою.

Леся КЕСАРЧУК,
ВВС Україна

Моя копайгородська місія

Спогади колишнього юнкора

Днями журналіст і письменник з Києва Сергій Сай-Боднар відзначив свій 60-й день народження. Цій даті «Вінниччина» приурочує його спогади про перші кроки до творчого ремесла, які вивели юнкора з тих далеких вже років у широкий світ визнання і заслужених відзнак.

Для нашої, каришківської, школи то було неймовірним святом! І подією для всього села. Це факт. Слідом за відкриттям будинку культури і нового медпункту місцевий колгосп 1979 року подарував школі сучасний, просторий спортзал, оснащений усім найкращим на той час спортивним обладнанням. На емоціях я сів і накавав замітку «Подарунок молоді» і відправив до районної газети. Її одразу надрукували.

Це було для мене страшенно несподіванкою. Ні, з одного боку, звісно, я чекав, що надрукують, а з іншого - дуже в цьому сумнівався. Газета була шанованою, і для мене факт визнання моєї інформації був високою оцінкою з боку редакції. Моїм радості й гордості не було меж. На той час «Червоний промінь» передплачували в селі у кожному дворі, і всі з односельців, хто зустрічався на шляху, розхвалювали мене на всі боки. Я почувався героєм. Яблуко газетної спокую було надкушено. А коли поштарка принесла ще карбованець гонорару, то вже відчув себе справжнім юнкором. Так і підписували мої інформації, які я одну за одною почав надсилати у Бар, на Розі Люксембург, 52.

Після однієї з чергових публікацій мене запросив до вчительської завуч школи Г.Т.Тичук. Ну, думаю, приїхав, хлопче. Зараз тобі розкажуть про твоє красне письменство, яке собі дозволяєш у вільний від уроків час... Аж ні, Григорій Трохимович, який щойно повернувся з Бара, навпаки, був у добром настрої, бо привіз для мене хороші новини: «В Бару зустрічався з Оліянчуком Григорієм Івановичем, він хоче ближче з тобою познакомиться. Тож, хлопче, ноги — на плечі і жми завтра до райцентру»...

Наша перша зустріч із завідуючим відділом листів і масової роботи «районки» залишилася для мене назавжди однією з найважливіших подій у моєму житті. Я — простий хлопець із сільської глибинки потрапив у святая свя-

тих, де народжується газета. На першому поверсі працювала друкарська машина, поліграфісти в охайних халатах набирали тексти вручну, в затишних кабінетах другого поверху творили журналісти — для мене «небожителі»... Григорій Іванович, відклавши вбік свої справи, бесідував зі мною довго, розпитуючи про все дуже детально.

Він уже все про мене знав — хто я, звідки, з якої сім'ї. Тепер особисто цікавився, чим я живу, про що мрію, чого прагну. А тоді й питає: «А ким ти хочеш стати після школи?»

Я не знав, що відповідати. Бо у ті часи було модно і, як казали нам, почесно, йти усім класом у колгосп... Ну, ким я тоді себе уявляв? Міг бути трактористом, шофером, як батько... Ну, якщо йшлося про вуз,

то може б пішов вчитися на агронома...

Григорій Іванович відхилив мої аграрні настрої.

— Пропоную значно цікавішу справу, — примружився наставник, — яка включає роботу з людьми усіх професій, — спробувати себе у журналістиці.

Я отетерів. Журналістика? Ого, як замахнувся!

— Хочу виховати хоча б одного журналіста із копайгородської сто-

рони. Ось кілька років поспіль один за одним вступали хлопці з Бара та ялтушківської округи. Ну, що скажеш?

Господи, що я міг сказати, ледь оговтавшись від почуття? Звісно, «так!». Я спробую. І, сподіваюсь, не підведу.

За два роки співпраці з «Червоним променем» я заробив направлення на факультет журналістики КДУ імені Т.Шевченка, успішно туди вступив і каші у своїй професії не зіпсував... Радше, навпаки — примножив її добрими ділами: працював відповідальним секретарем та заступником редактора вінницької «молодіжки» «Комсомольське плем'я»; був редактором всеукраїнської газети «Україна молода», директором радіокомпанії «Довіра», директором підприємства «Вісник податкової служби України», удосконалював себе в агенційній журналістиці в УНІАН та Укрінформ... А ще написав чотири книжки й довів свою сімейну історичну драму до зняття художньо-документального фільму «Магда»...

...Ну, а суть своєї місії від Оліянчука я сповна зрозумів, уже навчаючись на факультеті журналістики. Тут я познайомився із усім тодішнім барським земляцтвом: Миколою Огородником — із Верхівки; Миколою Юрчишином, Юрієм Підвальноюком — із Ялтушкова; Сергієм Жавруком, Сергієм Рогачем, Анатолієм Тетянчуком — із Бара; Сергієм Навроцьким — із Мартинівки...

І я там був — із Каришкова, від копайгородської округи... За ве-

літтям наставника юнкорів «Червоного променя»...

З того часу чимало води сплило. Але я й досі пам'ятаю до найменших дрібниць батьківську добру пораду і щире підтримку з боку мого першого в житті наставника й людини для мене з великої літери, всіх працівників редакції. Тільки тепер розумію, як я тоді ще не дотягував і пробуксовував. І як мудро мене вчили, наставляли, підтримували.

Можна навчитися писати, стати журналістом і навіть заслуженим. Та найголовніше у нашій професії бути людиною і тонко відчувати усіма фібрами душі тих, до кого ти йдеш зі своїм словом. І безмежно любити цей світ. Інакше не варто було й вирушати.

Сергій САЙ-БОДНАР
місто Київ — село Каришків

Про автора. На письменницьку стежу журналіст Сергій Сай-Боднар став зовсім недавно. Десять років тому він дебютував книжкою «Любов і муки Магди Хоман». Поеднання автором журналістських та письменницьких прийомів виявилось настільки вдалим, що його перша публіцистично-документальна повість одразу принесла йому широке визнання — він став лауреатом двох літературних премій: імені Михайла Стельмаха та імені Івана Франка.

«Каришків, я твій колосок» — це продовження творчої роботи над історією рідного Каришкова, який дав «крила» Сергієві для професійного злету спочатку у Вінниці, а згодом й у стільному Києві.

Закінчивши у 1986 році навчання на факультеті журна-

лістики Київського університету імені Тараса Шевченка, він усе своє життя присвятив журналістиці та розвитку засобів масової інформації України.

Перші трудові університети проходив у вінницькій обласній газеті «Комсомольське плем'я».

З травня 1989 року — у Києві. Спочатку апаратна робота у секторі преси ЦК ЛКСМ України, а згодом знову «жива» редакційна праця.

Редагував газету «Україна молода» та очолював мережеву радіокомпанію «Довіра», керував інформаційно-видавничим центром ДПА України та був комерційним директором «Газети по-київськи».

Сьогодні — керівник пресцентру «УкрінформУ». Заслужений журналіст України.

Люди одного села

Минуло більше трьох місяців з часу мого відрядження в Кукавку Вендичанської громади. Воно було надзвичайно творчо плідним. Я познайомився з багатьма чудовими й добродушними людьми, які повідали про історичне минуле свого гарного села й теперішні його проблеми. І як підсумок – чотири солідних публікації у «Вінниччині».

Сьогоднішня стаття, як і попередні, підготовлена за сприяння та активної допомоги великого патріота рідного села, місцевого жителя Віталія Васильовича Платовського. З непідробленою любов'ю і повагою він письмово виклав свої думки про земляків, які об'єднав заголовком «Люди одного села». Отже, творчий старт нашого нового автора з Кукавки.

«Незамінна наша пані Марія-Маша»

Що таке аптека? В цілому – це магазин ліків. А аптека в селі – це ще місце зустрічі, де обговорюються останні новини, де люди діляться своїми рецептами лікування хвороб і найголовніше: аптека в селі – це кам'яний замок, де люди відчувають себе в безпеці та захищеними від недуг. Якщо є аптека, то це значить, що є люди і село живе. У кукавську аптеку приходять люди і з сусідніх сіл: Ломозова, Нижнього Ольчедаєва, Серебринця, Грабарівки та Жеребилівки.

Аптека в Кукавці працює давно, і її незмінним керівником є пані Марія Василівна Писарюк, яка віддала провізорській справі понад пів століття свого життя. Вдень чи вночі, чи в негодю, за першим телефонним дзвінком, вона приїде на допомогу, відкриє аптеку і дасть необхідні ліки для порятунку життя.

Мої односельчани шанобливо звертаються до неї «наша пані Марія-Маша». У Марії Василівни

весела вдача, м'який характер і відкрите для людей серце. Коли вона щось порадить і при цьому ще й пожартує, то одразу стає легше на душі. У селі ми її любимо та поважаємо. Вона продовжує дивувати земляків своєю бадьорістю і оптимізмом. Вона у нас одна така, як священник в церкві: і висповідає, і розрадить, і це не тільки пігулки, а й ліки для відновлення здоров'я. Дай Боже вам, пані Маріє-Машо, сили духу трудитися ще довгі роки, бо ви – незамінна. А знайти заміну на ваше місце дуже важко, молодь не їде в село, а своїх односельчан з такою професією ми поки що не вивчили.

Чайна «Ромашка»

Цей заклад відкрився в селі десь в 60-их роках і відразу став популярним – свіже пиво, рижі оселедці з діжки, морозиво, пироги з лівером, цукерки, тістечка і багато іншого дива та хороша домашня кухня приваблювали народ. Біля чайної завжди збиралися зранку мужики,

які йшли до колгоспної праці. Хто з мішком під пахвою, хто з вилами чи сапою – загалом було людно і зрозуміло, як у тій приказці «робота на вовк, в ліс не втече...».

І от одного разу місцевий дільничний вирішив допомогти колгоспу з налагодженням дисципліни. Якогось ранку, коли було багатецько народу біля чайної, він запросив всіх у чайну, наказав здвинути

мейних бюджетах чоловіків-колгоспників.

Відтоді ще довгий час, проходять біля чайної, мужики прискорювали хід і оглядалися, чи немає десь поряд дільничного.

Наразі чайна функціонує і досі, але знаходиться в приватній власності та з великим асортиментом

столи і замовив всім присутнім пива, по кільцю ковбаси, по пляшці «казьонки», по хлібині, оселедцю та картопляне пюре з котлетою. Мужики від задоволення вже потирали руки: «Ох і гульнемо...» Дільничний наказав відкрити пляшки, налив собі сто грамів, випив, крякнув і голосно оголосив, щоб продавчиня записала всіх пофамільно і суму грошей, на які зроблено покупки, а мужикам сказав, щоб із зарплати обов'язково розрахувалися за «угощеніє» – перевірити особисто, а сам пішов у своїх справах... За тодішньої мізерної зарплати це був відчутний удар по сі-

товарів, хіба що кухня не працює. Але кожен день тут продають дуже смачні пироги з капустою, картоплею та горохом, які швидко розкупаються як учнями, так і населенням, а деякі люди приїжджають навіть із сусідніх сіл.

Чайна стала універсальним сучасним маркет-магазином, де можна придбати товар та замовити його на доставку. А колектив продавців у складі власниці чайної «Ромашка» Наталії Анатоліївни Дзєндзик та Катерини Леонтіївни Квятковської і Наталі Андріївни Сушак заслуговує тільки на щирі вдячність та повагу односельчан.

І млинар, і олійник...

Це про Сергія Барабаша, дуже порядну і відповідальну людину. Млин, який вони зберегли та відновили з батьком, забезпечує високоякісним борошном половину районів області, а чого варта олійня, яка десятки років працює завдяки ентузіазму та золотим руками місцевих «кулібінних»!

Ще тепла олія має такий приємний запах, як ні з чим не зрівнянний аромат літа, що й одразу хочеться намочити в ній окраєць чорного хліба та з'їсти на місці! А які смачні та запашні салати з цією олією! Недаремно люди з далеких і близьких усюд приїздять та записуються в чергу, щоб збити олію в кукавській олійні «у Барабаша». Окрім того, Сергій ще обробляє землю та збирає непогані врожаї.

Поряд із Сергієм Віталійовичем трудяться його надійні й досвідчені помічники Олександр Миколайович Чорний і Юрій Олександрович Ковальчук. Вони допомагають місцевій школі та відправляють продукти на фронт. А ще без них не обходиться вирішення багатьох соціальних питань села – то сільські вулиці відремонтувати, то сміттєзвалище підгорнути... На їхніх плечах, як кажуть, і обслуговування сільського водогону. А з водою у нас велика проблема. На всю громаду її не вистачає – подача йде з єдиного джерела, що відкрите ще на початку минулого століття. Мусимо щось змінювати на краще, бо можна дожитися в Кукавці до останньої краплі життєдайної воло...

Підготував Віктор ЗЕЛЕНЮК, власкор «Вінниччини»
Фото Віктора ЗЕЛЕНЮКА

«Йду в похід, щоб зібрати 250 тисяч гривень для ЗСУ»

30 вересня Юлія Панкевич, яка родом із Браїлова, вирушила з Вінниці шляхом Святого Якова і планує подолати пішки 250 кілометрів. Дівчина присвячує свій культурно-паломницький маршрут другу і хресному сину Олександрі Смірнову, який загинув 11 вересня 2024 року в Покровську, і прагне зібрати 250 тисяч гривень на дрони для 59 окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка, в якій служив браїлівчанин.

– Я розумію, що це неабияке випробування для будь-якої людини. Я ще не знаю, де буду зупинятися на ночівлю, з якими людьми доведеться познайомитися, але я знаю точно, що цей паломницький шлях допоможе мені пізнати краще саму себе та привернути увагу людей до необхідності підтримувати Збройні Сили України», – акцентує дівчина.

Подільський шлях святого Якова (Camino Podolico) пролягає за таким маршрутом: Вінниця – Гнівань – Браїлів – Жмеринка – Серверинівка – Бар – Ялтушків – Ві-

ньківці – Зінків – Малиївці – Дунаївці – Маків – Кам'янець-Подільський – Завалля.

Цей маршрут популяризує сакральну спадщину Вінницької і Хмельницької областей і проходить найбільш мальовничими місцями східного Поділля: у першій його частині мандрівники йдуть вздовж берегів річок Південний Буг та Рів, а в другій – наближаються до Подільських Товтр.

Юлія Панкевич виросла і навчалась в Браїлові, в заводській школі. Жила звичайним неамбітним життям, ніколи не планувала виїхати навіть за межі Вінницької області.

У 2012 народила сина Максима, якому діагностували вроджену ваду серця, і з того моменту почався довгий період лікування (йому робили операцію), переоцінки цінностей, зміни оточення.

– Мій материнський інстинкт змусив мене швидко подорослішати і навчитись захищати і відстоювати права свого сина, а разом із ним і свої. Тоді я залишилась без чоловіка і без багатьох друзів, здава-

лось, що світ розсипається, але це був шлях, який виховав в мені силу волі, креативність, незламність, ті самі риси, які допомагають організовувати різні ініціативи в час повномасштабної війни і не здаватися навіть тоді, коли ворог нищить мої плани.

У ті тяжкі для мене часи особистої драми мій друг дитинства Саша Смірнов став хрещеним батьком моєму синові, і весь той страшний період був опорою, підтримкою і прекрасним чоловічим прикладом для Максима. Розповідаю це, бо хочеться, щоб все навколо говорило про те, який величезний слід любові та підтримки залишив Саша на цій землі і в серцях багатьох людей.

Саме тому цей похід, у який я вирушила, присвячую йому. Під час походу планує зібрати 250 000 гривень, щоб забезпечити дронами хлопців на Покровському напрямку. Нехай Сашина справа продовжується!

Яна СЛАДКОВСЬКА
Жмеринський район

10 продуктів, які знижують артеріальний тиск

Якщо у вас гіпертонія, то варто звернути увагу на цей список.

1. Лляне насіння. Зміцнює серцевий м'яз. Допомагає нормалізувати в'язкість крові, очищаючи її від холестерину.

2. Зелень (шпинат, селера, рукола, часник тощо). За рахунок великої кількості калію, магнію стінки судин зміцнюються, зменшується навантаження на серце.

3. Бобові. Сприяють поліпшенню загального здоров'я серця, знижують АТ завдяки вмісту клітковини, калію та магнію.

4. Червоний буряк. Унікальний продукт, що знижує тиск, краще вживати у сирому вигляді, робити салати, вичавлювати сік.

5. Йогурт, кисломолочні продукти зі зниженим вмістом жи-

ру. Допомагають скоротити ризик гіпертонії майже на чверть прийому 4-5 разів на тиждень.

6. Банани. Є важливим джерелом калію. Корисно додавати в кашу, їсти з сиром, вівсяними пластівцями.

7. Запечена картопля. Містить багато калію та магнію. Сприяє нормалізації роботи серцево-судинної системи.

8. Брокколі. Виводить холестерин. Зменшує ризик розвитку інфаркту, інсульту. Важлива роль у процесах кровотворення.

9. Цитрусові. Розріджують кров, покращують еластичність судин.

10. Ягоди (калина, смородина, кизил, гранат). Мають здатність поступово знижувати високий артеріальний тиск.

Один із найпростіших способів подбати про серце

У числі способів, що допомагають поліпшити здоров'я серця і запобігти його захворюванням, включаючи інфаркт, одним із найпростіших і найприємніших лікарем називається сон.

В інтерв'ю кардіолога Шаїсти Малік були названі способи, що допомагають уникнути проблем із серцем та покращити стан найважливішого органа тіла. Говорячи про те, чому профілактика серцевих захворювань вкрай важлива, лікар зауважила: «Майже 50 відсотків людей раптово помирають від серцевого нападу без попередніх симптомів».

Одним із найпростіших способів покращити здоров'я серця, назва-

них кардіологом, є сон. Доктор Малік рекомендує з цією метою дотримуватися гігієни сну. Експерт пояснила: вкладання в ліжку та пробудження мають відбуватися в один час, у спальні має бути темно та тихо.

«Згідно з даними досліджень, люди, які регулярно не висипаються, схильні до ризику розвитку ожиріння, серцево-судинних недуг, гіпертонії, діабету та депресії. Найкращою профілактикою цих захворювань є сон», — сказала доктор Малік.

Іншим ефективним та доступним способом захистити себе від серцевих проблем є зменшення стресу — цього дозволяють досягти спорт, піші прогулянки на природі.

Зміцнюйте свою життєздатність, попри всі негаразди

Давньокитайська медицина визначила сім головних ознак здоров'я:

- Життєздатність. Це вміння спрямовувати свою енергію в потрібне русло, а не розтринькувати її на дрібниці.

- Апетит. Не просто як акція під час прийому їжі, а повсякденна спрага життя.

- Нормальний повноцінний сон, без кошмарів і частих пробуджень.

- Гарна пам'ять. Не тільки спогади про минуле, а й реалізація своїх намірів у теперішньому часі, прогнозування майбутнього.

- Гумор. Якщо вам притаманне сприйняття власних промахів із гу-

мором, вам будуть непотрібні лікарі.

- Повна самовіддача. Як у ставленні до себе, так і до небайдужих вам людей, вміння вчасно прийти на допомогу.

- Моральна чистота у помислах і вчинках, відчуття себе маленькою частинкою Всесвіту...

Звичайно, всі ці якості в нашому «агресуючому» світі близькі до ідеалу. Але на обрії нового дня завжди мають бути ідеали, незважаючи в атмосфері якої суспільно-політичної формації ми маємо прожити цей день — ще один день нашого життя.

Раїса НИКОНОВА

Ямпільська громада

Здатні нашкодити ниркам

Деякі звичні продукти здатні негативно впливати на здоров'я нирок. Останні є важливими для коректного функціонування організму, попередили медики.

Зокрема, нирки допомагають виводити відходи з організму, виробляти гормони, очищати кров від токсинів та надлишкової рідини. Деякі продукти можуть уповільнювати роботу органа або спричинити його руйнування. Насамперед з обережністю потрібно підходити до солі, оскільки вона у надто значних кількостях веде до «зношування» нирок.

Багато натрію зазвичай міститься в перероблених або пакетованих продуктах, наприклад, заморожених овочах, заправках для салатів і т. д. Краще відмовитися від напівфабрикатів і готових страв, віддаючи перевагу натуральним спеціям.

Червоне м'ясо має бути присутнім у раціоні в обмежених кількостях. Білки тваринного походжен-

ня засвоюються організмом довго, на тлі чого виникає додаткове навантаження для нирок.

Органу стає складніше ефективно виводити продукти життєдіяльності. У випадку з молоком головною проблемою є фосфор. Якщо його занадто багато, нирки стикаються з додатковим стресом, що позначається на їхній

працездатності.

Обережніше при вже наявних проблемах з нирками слід бути у разі вживання бананів, оскільки там міститься багато калію. Останній не виводиться з крові, на тлі чого може становити небезпеку для організму. З цієї ж причини не слід зловживати апельсинами та свіжим апельсиновим соком.

Зміцнюють імунітет, покращують здоров'я кишечника

Активно працюючий кишечник і міцний імунітет особливо важливі в сезон холодів: завдяки їм ми стаємо краще захищені від інфекцій.

Кишечник відіграє центральну роль у підтримці імунної системи — поверхня його слизової оболонки утворює важливі фізичні бар'єри від чужорідних антигенів. Згідно з наявними даними, імунна система краще бореться з патогенами, коли кишкова флора відрізняється збалансованістю, що великою мірою залежить від харчування.

На думку дослідників, такі продукти позитивно впливають на здоров'я кишечника, покращують стан його бактеріальної флори, що сприяє зміцненню імунної системи.

Кімчі. Вітамін А, С, вітамін К2, вітаміни групи В, такі як В1, В2 і В12, залізо та різні амінокислоти — все це міститься в кімчі, що є одним із найкорисніших продуктів у світі. Крім того, володіючи великою кількістю клітковини та молочнокислими бактеріями, кімчі ефективно підтримує активне, здорове травлення.

Йогурт. Будучи одним із найкращих джерел пробіотиків, він покращує кишкову флору, допомагає при проблемах із травленням.

Що таке пробіотики: живі мікроорганізми, що сприяють зростанню корисної мікрофлори у кишечнику. Вони також мають властивість активувати імунні клітини і таким чином захищати організм від різних захворювань.

Що важливо: стежити за терміном придатності —

чим свіжіший йогурт, тим вищий вміст у ньому пробіотиків (молочнокислих бактерій), які покращують здоров'я кишечника.

Квашені овочі. Позитивно впливають на імунну систему, оскільки у них дуже високий вміст пробіотичних молочнокислих бактерій. Сприяючи здоровій кишковій флорі, вони покращують захист організму від шкідливих речовин та інфекцій.

Сир. Такі види сиру як чедер, грюєр, гауда, моцарела та пармезан містять живі молочнокислі бактерії. При вживанні сиру діє особливе правило: що старший сир, то більше в ньому пробіотичних бактерій.

Остерігайтеся пастеризованих продуктів. Якщо продукт проходить пастеризацію, це позбавляє його живих бактерій, тому пастеризовані соління, сири та інші молочні продукти не допоможуть зміцнити здоров'я.

Цей сніданок при діабеті допомагає нормалізувати рівень цукру

Правильний сніданок — ключ до нормалізації цукру в крові, констатують фахівці Diabetes UK (Великобританія). При цьому, кажуть вони, перший прийом їжі може бути дуже ситним і смачним.

Вранці найчастіше рівень глюкози в крові буває найвищим, але британські медики зазначають, що людям, які страждають на діабет, не обов'язково «заціклюватися на декількох ложках каші» на сніданок. Вони пропонують рецепт ситного сніданку, який допомагає нормалізувати рівень цукру в крові і знизити потребу в інсуліні. Одне з головних страв у ньому — приготовані яйця.

«Відмінним доповненням до сніданку, схваленим світовим діабетичним співтовариством, є яєчня. Так само, як в класичному варіанті, до неї можна додати трохи сокови-

тих помідорів і жменю грибів, але замість ковбаси — перець, а замість бекону — свіжий листовий шпинат», — радять в Diabetes UK.

Експерти організації посилаються на результати дослідження, проведеного університетом Східної Фінляндії. Його автори вивчали ефект споживання яєць на сніданок, аналізуючи дані 2332 учасників віком від 42 до 60 років. Було виявлено, що у тих, хто з'їдав чотири яйця на тиждень, рівень глюкози в крові був нижчим, ніж у тих, хто їв їх менше. Дослідники резюмували, що курячі яйця «містять кілька корисних поживних речовин, здатних впливати на метаболізм глюкози і сприяти її нормалізації».

Крім цього, медики не заперечують проти вживання діабетиками сиру. Вони пояснюють, що продукт містить

низький глікемічний індекс (ГІ). Це означає, що після з'їденого шматочка сиру цукор в крові буде підвищуватися повільно, без різких стрибків.

«Люди з діабетом можуть без побоювань їсти сир у рамках збалансованої дієти. Кращий вибір для них — це сири з найменшим вмістом солі, наприклад, моцарела, ементаль», — поділилися експерти.

Таким чином досить ситний сніданок, що складається з яєчні з перцем, помідорами, грибами, шпинатом і шматочком сиру, може стати хорошим початком дня для людей із діабетом, підсумували вони. Такий сніданок посприяє контролю рівня глюкози в крові.

Медики нагадали, що погано контрольований діабет сприяє розвитку ускладнень, пошкоджуючи кровоносні судини і нерви.

Не садить це біля смородини – нічого хорошого не буде

Погано на врожайність смородини впливають такі сусіди, як помідори, картопля й перець.

Щоб збирати щедрий урожай смородини, важливо обрати не лише вдалий сорт, а й правильних сусідів.

Садівники не рекомендують садити смородину поруч з агрусом, тому що у цих рослин – спільні шкідники та захворювання. Поганий урожай смородини буде й у тому випадку, якщо поруч посадити малину.

«Ці чагарники можуть конкурувати за поживні речовини та вологу у ґрунті. Також малина швидкими темпами розростається, що може призвести до того, що вона просто заглишить смородину», – наголошують у статті.

Окрім того, смородині не підходить сусідство з вишнею та черешнею.

«Вони можуть заразити ягідник

вертицилозним в'яненням. Це небезпечно грибкове захворювання може призвести до загибелі рослини», – пояснили автори статті.

Абрикос також не рекомендують вирощувати поряд із кущами смородини.

За словами садівників, погано на врожайність смородини впливають такі сусіди, як помідори, картопля й перець.

«Нічого хорошого з такого сусідства не буде, – ідеться в статті. – Біля смородини можна сміливо висаджувати часник і цибулю, кріп, різні пряні трави, які відлякуватимуть шкідників».

Добрий урожай буде, якщо поруч зі смородиною посадити бобові культури, які насичують ґрунт азотом, а також полуницю.

«Але полуниця любить сонце, а смородина може створити тінь для неї, що вплине на врожайність саме полуниці», – попередили у статті.

Недорогий та ефективний засіб знезаразити грядки

Після завершення чергового дачного сезону досвідчені городники не забувають провести знезараження ґрунту, в якому залишилося чимало патогенів від попередніх рослин.

Багато культур у процесі розвитку заражаються бактеріями та вірусами, які нікуди не діваються, а залишаються у ґрунті, зимують і продовжують завдавати клопоту дачникам.

Щоб не дати патогенам жодного шансу, проводять обробку ґрунту. Допомагає дачникам у цьому фармайод – спиртовий розчин,

основу якого складає йод у концентрації 10%.

Користь препарату полягає в тому, що він знищує грибок на будь-якій стадії. Не залишає фармайод шансів і шкідливим вірусам.

У десяти літрах води розводять 100 мл фармайоду, перемішують та переливають у ліжку. Проллювають ґрунт майбутніх грядок.

Якщо ділянка проблемна, рослини часто хворіють, то обсяг засобу на 10 літрів води збільшують до 200 мл.

Одне відро розчину використовують для обробки п'яти квадратних метрів ґрунту.

Чому не слід використовувати тирсу на городі

Всі звикли використовувати деревну тирсу як добриво і як відлякувач шкідників на городі. Проте тирса не така вже й корисна.

Волога

Тирса, коли свіжа, то вона затримує вологу. Якщо літо дощове, то мульча з тирси лише нашкодить рослині. Надмірна волога призводить до загнивання.

Сміття

Тирса дуже легка й вітром розноситься по всій ділянці. Після

мульчування тирсою ваша територія може мати недоглянутий вигляд, коли тирса літатиме по ділянці.

Ґрунт

Тирса підкислює ґрунт, тому не всім рослинам це сподобається, й через це можна втратити врожай.

Добрива

У чистому вигляді тирса не може бути добривом. Вона втягує в себе корисні речовини з ґрунту, й він стане неродючим.

Обрізка дерев – ювелірне мистецтво

Практика свідчить: у регулюванні взаємозв'язку наземної частини і кореневої системи дерева основну роль відіграє обрізка. Недарма її називають ювелірним мистецтвом садової справи. А той, хто опанував його, неодмінно стає майстром щорічних врожаїв.

Про деякі особливості обрізки дерев – однієї з найбільш поширених процедур догляду за рослинами – мову ведемо з досвідченим садівником із багаторічним стажем Анатолієм Лисенком, якого знаю вже кілька десятиліть.

Традиційно вважається, що дерева і кущі потрібно обрізати до початку сокооруху – у зимово-ранньовесняний період, а також восени. Цей час дійсно найбільш підходящий для формування крони, оскільки пов'язаний із початком або кінцем вегетації. Однак, зауважує Анатолій Лисенко, по-різному буває. Наприклад, персик він обрізує пізно весною. У деяких випадках обрізка саду можлива і влітку.

Які ознаки вказують на те, що дерево пора обрізати? Цю процедуру необхідно проводити, коли рослина стала несиметричною, коли в неї намітився гострий кут розходження гілок. На необхідність обрізки вказують і пошкоджені чи мертві гілки. Ну і, звісно, коли дерево доросло до будівлі чи якоїсь іншої перешкоди.

– Перед початком обрізки насамперед потрібно оцінити дерево й уявити собі, як воно має виглядати після неї, – ділиться досвідом. – При обрізці важливо сформувати центральний провідник, визначити скелетні гілки, а вже потім по ярусах обрізати вівчки, ті гілки, які спрямовані всередину крони або занадто близько розташовані одна до одної, а також сухі, хворі та пошкоджені. Треба старатися, щоб дерево не було загущене. Крона має бути міцною, пропорційною, щоб доступ світла був з усіх сторін. Потрібно регулювати ріст дерева і його навантаження плодами.

Анатолій Лисенко застерігає: обрізку дерева варто проводити акуратно, щадно, оскільки видалення занадто великої кількості гілок може знизити його життєдіяльність. Секатор і пила мають бути гострими і продезинфікованими.

– Зрізи гілок і стовбура дерева після обрізки обробляю в основному масляною фарбою або ж садовим варом, – каже. – Інакше у тріщини можуть потрапити спо-

ри грибів і дерево захворіє.

Анатолій Іванович звернув увагу й на деякі помилки, які інколи трапляються при обрізці. Найбільш болісно переносить дерево невмілі і невчасне вирізання скелетних гілок та стовбура. Вирізаний скелетоутворювач внизу крони, як правило, не відростає, зате верхні гілки дуже посилюють ріст. У результаті крона переміщується все вище і вище, що віддаляє початок плодоношення, а у майбутньому це може призвести до того, що основна маса врожаю розміщуватиметься занадто високо.

– Взагалі, перших декілька років дерево краще не обрізати, – радить садівник. – У молодих рослин достатньо обмежитись лише своєчасним видаленням тих пагонів, які з'являються не там, де по-

трібно. Не варто й занадто багато обрізати. Чим більше листя на дереві, тим краще розвивається його коренева система. Треба старатися, щоб було якомога менше ранок і вовчків. Обрізати потрібно так, щоб була видалена тільки тканина гілок, а тканина стовбура не була пошкоджена.

Молодим садівникам Анатолій Лисенко радить читати відповідну літературу, переглядати відеоуроки. Варто пам'ятати про те, що різати безграмотно – справа шкідлива, адже найменше порушення тісного взаємозв'язку між усіма частинами плодового дерева може звести нанівець усі раніше докладені зусилля.

Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ
Фото з архіву
Анатолія ЛИСЕНКА

Категорично не можна класти в компост

на класти в компост:

1. Бадилля листя з ознаками хвороб: як показали експерименти, понад 90% спор патогенних грибів виживають за температури 90 °С.

2. Лушпайки овочів з ознаками хвороб: наприклад, лушпиння від гнилої картоплі або цибулі.

3. Шкірки цитрусових та бананів: вони теж часто бувають джерелами грибних хвороб.

4. Папір із друкарською фарбою: він містить небезпечний для здоров'я людини свинець.

5. Хімікати та ліки, оскільки вони не розкладаються в компості і потім потраплять в овочі.

6. Листя дуба, осики, тополі та верби: містять речовини, які не дають розвиватися іншим рослинам.

7. Хвоя: підкислює компост, а кислий ґрунт підходить не всім рослинам.

Зробити компостну купу чи яму, щоб приготувати самостійно компост, не складно. Проте треба знати, що можна класти туди, а що ка-

тегорично заборонено. Є продукти, які можуть зіпсувати корисний склад.

Список продуктів, які не мож-

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ» (АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»)
Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 40075815
Місцезнаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: Україна, 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, буд. 5, тел. +38 063 503 40 83, e-mail: shevchuk_n_p_bmeskd@sw.uz.gov.ua

буд. 1, здійснює сушку та обробку деревини для будівельних та ремонтних робіт на об'єктах залізничної інфраструктури.

Джерелами забруднення на підприємстві є: два водогрійні котли КЧМ-5 «Кривбас», які працюють на твердому паливі, деревообробні верстати, свердильний верстат, котел водогрійний для сушки деревини, відкритий склад вугілля.

Відомості щодо видів та обсягів викидів: На території майданчика столярного цеху наявні 7 джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, з яких 3 організованих, 4 неорганізованих.

Від джерел підприємства в атмосферне повітря надходять такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (1,669429), оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) в перерахунку на діоксид азоту (0,071974), азоту (1) оксид [N2O] (0,001431), сірки діоксид (1,094819), оксид вуглецю (0,756614), вуглецю діоксид (87,485104), вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець (0,004427), метан (0,001240). Валовий викид забруднюючих речовин від усіх джерел підприємства становить 91,085038 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання.

Дане підприємство за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря належить до третьої групи об'єктів, виробництва та технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування, на об'єкті відсутні.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в ат-

мосферне повітря — не передбачені.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів.

Природоохоронні заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря — не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству:

Для джерел викидів та забруднюючих речовин, які підлягають нормуванню, встановлюються нормативи викидів забруднюючих речовин відповідно до наказу Мінприроди №309 від 27.06.2006 «Про затвердження нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

Для джерел викидів для речовин, на які не встановлені нормативи гранично допустимих викидів відповідно до цього наказу, встановлюються величини масової витрати в г/с.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Адреса обласної, Київської, Севастопольської міської держадміністрації, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: Вінницька обласна військова адміністрація, що знаходиться за адресою: 21050, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: 0-800-216-433, ел. пошта: oda@vin.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди приймаються протягом 30 календарних днів з дати опублікування інформації в газеті.

УКРАЇНА ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА РІШЕННЯ №936

27 вересня 2024 року 57 сесія 8 скликання

Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води для населення, бюджетних установ та організацій, госпрозрахункових споживачів та релігійних організацій комунальним підприємством «Вінницяоблтеплоенерго»

Відповідно до пункту 37 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», статті 13 Закону України «Про теплопостачання», статті 1 Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» (із змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (із змінами), Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 вересня 2018 року № 239, враховуючи звернення Комунального підприємства «Вінницяоблтеплоенерго», клопотання обласної військової адміністрації про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, висновок постійної комісії обласної Ради з питань будівництва, комунального майна, транспорту та розвитку інфраструктури, обласна Рада ВІРШИЛА:

1. Встановити комунальному підприємству «Вінницяоблтеплоенерго» тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води для населення, бюджетних установ та організацій, госпрозрахункових споживачів та релігійних організацій згідно з додатком 1, на період з 01 жовтня 2024 року по 30 вересня 2025 року.

2. Встановити комунальному підприємству «Вінницяоблтеплоенерго» структуру тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води згідно з додатками 2,3,4,5,6,7.

3. Доручити комунальному підприємству «Вінницяоблтеплоенерго» застосовувати тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води для населення на рівні тарифів, що застосовувалися для населення станом на 24.02.2022 року.

4. Рішення набирає чинності з дня його прийняття та вводиться в дію з 1 жовтня 2024 року.

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійні комісії обласної Ради з питань будівництва, комунального майна, транспорту та розвитку інфраструктури (Терещук Р.В.), з питань економіки, фінансів та бюджету (Якубович Г.А.).

Голова обласної Ради В. СОКОЛОВИЙ

Додаток 7 до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Table with columns: Наименование показателя, Бюджетні споживачі, Госпрозрахункові споживачі. Rows include: Структура тарифів на послуги з постачання гарячої води для потреб бюджетних та госпрозрахункових споживачів по КП "Вінницяоблтеплоенерго", Вартість теплової енергії, Норми витрат теплоти на гаряче водопостачання, Вартість теплової енергії у м3 гарячої води, Вартість 1 м3 холодної води без ПДВ, Розрахунковий прибуток, чистий прибуток, Податок на додану вартість, Тариф на послугу з постачання гарячої води, Податок на додану вартість, Тариф на послугу з постачання гарячої води.

Додаток 5

до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Table: Структура тарифів на постачання теплової енергії по КП "Вінницяоблтеплоенерго". Columns: № з/п, Показники, Тариф на постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів (ІТП) та автономних систем опалення (АСО), Тариф на постачання теплової енергії для АСО м.Хмельник, вул.Муравського, 11, Тариф на постачання теплової енергії для АСО м.Гайсин, вул.Жовтнева, 2, Тариф на утримання та ремонт індивідуальних теплових пунктів (ІТП), без ПДВ. Rows include: Виробнича собівартість, прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, інші операційні витрати, Фінансові витрати, Повна собівартість, Витрати на відшкодування втрат, Розрахунковий прибуток, усього, податок на прибуток, дивіденди, резервний фонд, на розвиток виробництва, інше використання прибутку, Вартість постачання теплової енергії за відповідними тарифами, Податок на додану вартість, Тариф на постачання теплової енергії з урахуванням ПДВ, Обсяг реалізованої теплової енергії власним споживачам.

Додаток 6

до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Table: Структура тарифів на послуги з постачання теплової енергії та гарячої води для потреб населення по КП "Вінницяоблтеплоенерго". Columns: № з/п, Наименование показателя, Тариф на послугу з постачання теплової енергії, Тариф на послугу з постачання гарячої води без ЦТП, Тариф на послугу з постачання гарячої води з ЦТП. Rows include: Собівартість власної теплової енергії, Витрати на утримання абонентської служби, витрати на оплату праці, внески на соціальні заходи, Витрати з проведення періодичної повірки, обслуговування і ремонту квартирних засобів опалення, Повна планова собівартість послуги, Розрахунковий прибуток, чистий прибуток, Податок на додану вартість, Тариф на послугу з ПДВ.

Додаток 1 до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Додаток 2 до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Тарифи комунального підприємства "Вінницяоблтеплоенерго". Table with columns for category, size, and four tariff types (residential, religious, etc.).

Структура тарифів на теплову енергію КП "Вінницяоблтеплоенерго". Large multi-column table showing unit prices for various categories and components like production, transport, and distribution.

Додаток 3 до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Структура тарифів на виробництво теплової енергії по КП "Вінницяоблтеплоенерго". Detailed breakdown of unit prices for production, covering materials, labor, and overhead costs.

Додаток 4 до рішення 57 сесії обласної Ради 8 скликання від 27 вересня 2024 р. № 936

Структура тарифів на транспортування теплової енергії по КП "Вінницяоблтеплоенерго". Table detailing the cost components for energy transport, including fuel, labor, and depreciation.

«Проект рішення Хмельницької міської ради «Про затвердження нормативних документів з питань оренди комунального майна»

Враховуючи положення Закону України «Про оренду державного та комунального майна», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 р. №483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна», постанови Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 р. №630 «Деякі питання розрахунку орендної плати за державне майно», постанови Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 р. №634 «Особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану», беручи до уваги рекомендації Державної регуляторної служби України, керуючись ст. ст. 26, 59, 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Хмельницька міська рада вирішила:

1. Надати виконавчому комітету Хмельницької міської ради повноваження з вирішення питань передачі в оренду комунального майна Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 1).

2. При передачі в оренду комунального майна Хмельницької міської територіальної громади керуватися «Порядком передачі в оренду державного та комунального майна», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 року №483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна» з урахуванням нормативних документів, затверджених цим рішенням.

3. Затвердити:

3.1. Примірний договір оренди нерухомого або іншого окремого індивідуально визначеного майна, що належить до комунальної власності Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 2).

3.2. Порядок розподілу орендної плати (Додаток 3).

3.3. Методику розрахунку орендної плати за комунальне майно Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 4).

3.4. Порядок виконання контрольних функцій у сфері оренди комунального майна Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 5).

3.5. Порядок прийняття рішень про надання згоди на здійснення невід'ємних поліпшень комунального майна Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 6).

3.6. Особливості передачі в оренду комунального майна Хмельницької міської територіальної громади (Додаток 7).

4. При передачі в оренду комунального майна Хмельницької міської територіальної громади в період воєнного стану керуватися постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 року №634 «Особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану».

5. Рішення 82 сесії міської ради 7 скликання від 13.10.2020 року №2857 «Про оренду комунального майна Хмельницької міської територіальної громади» (зі змінами) вважати таким, що втратило чинність.

6. Архівному та організаційному відділам міської ради у документах постійного зберігання зазначити факт та підставу втрати чинності рішення 82 сесії міської ради 7 скликання від 13.10.2020 року №2857 (зі змінами).

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансів, підприємництва, торгівлі та послуг, інвестиційної та регуляторної політики (Кондратовець Ю.Г.) та постійну комісію міської ради з питань житлово-комунального господарства, благоустрою, комунальної власності, енергозбереження (Прокопович Ю.І.)

**Міський голова
Микола ЮРЧИШИН**

Із повним текстом проекту рішення та аналізу регуляторного впливу можна ознайомитись на вебсайті Хмельницької міської ради <http://rada.ehkhmilnyk.gov.ua> в розділі «Відкрита громада» / «Регуляторна політика» / «Проекти регуляторних актів» та «АРВ», а також в Управлінні житлово-комунального господарства та комунальної власності Хмельницької міської ради (м. Хмельник, вул. Столярчука, 10).

**Виконавчий комітет
Хмельницької міської ради»**

З метою залучення представників громадськості до розгляду містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Тютки» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, розпочинається громадське обговорення. Підставою розробки проекту містобудівної документації є рішення 2 позачергової сесії 8 скликання Лука-Мелешківської сільської ради від 10 грудня 2020 року № 21.

Замовником розроблення Генерального плану та Плану зонування території с. Тютки, а також Звіту про Стратегічну екологічну оцінку, є Виконавчий комітет Лука-Мелешківської сільської ради.

Розробником проекту Генерального плану та Плану зонування території с. Тютки, а також Звіту про Стратегічну екологічну оцінку є МКП «Вінницький муніципальний центр містобудування і архітектури».

З урахуванням вимог Порядку проведення громадських обговорень щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 №555 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 №1196), громадське обговорення проекту містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Тютки» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку», відбудеться з 03 жовтня 2024 року по 03 листопада 2024 року.

Матеріали проекту містобудівної документації, на паперових носіях, будуть доступні з 03 жовтня 2024 до 03 листопада 2024 року включно (з 9.00 год до 16.00 год), за адресою: с. Лука-Мелешківська, вул. Центральна 2-А, в електронному вигляді можна ознайомитись на офіційному вебсайті Лука-Мелешківської сільської ради у розділі «Оголошення».

Відповідальна особа, яка забезпечує розгляд пропозицій (зауважень) громадськості до проектів містобудівної документації від замовника – спеціаліст I-категорії відділу містобудування, архітектури та земельних відносин Лука-Мелешківської сільської ради, Жмурко Артем Борисович - 0432-56-46-21.

Пропозиції та зауваження приймаються у письмовій формі у приміщенні Лука-Мелешківської сільської ради: 23210, с. Лука-Мелешківська, вул. Центральна 2-А. E-Mail адреса: lukamelsr@i.ua. до 03 листопада 2024 року. У повідомленнях вказуються прізвища, імена, по батькові, місце проживання та ставиться особистий підпис фізичної особи. Юридичні особи подають пропозиції із зазначенням найменування та місцезнаходження юридичної особи.

Анонімні пропозиції не розглядаються. Громадські слухання з обговорення містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Тютки» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку» відбудуться 04 листопада 2024 року о 18:00 год. в будинку культури с. Тютки по вул. Миру, 27.

Жителям Лука-Мелешківської сільської територіальної громади, які братимуть участь у громадських слуханнях, при собі необхідно мати паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України - для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

З метою залучення представників громадськості до розгляду містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Прибузьке» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку, розпочинається громадське обговорення. Підставою розробки проекту містобудівної документації є рішення 2 позачергової сесії 8 скликання Лука-Мелешківської сільської ради від 10 грудня 2020 року № 21.

Замовником розроблення Генерального плану та Плану зонування території с. Прибузьке, а також Звіту про Стратегічну екологічну оцінку, є Виконавчий комітет Лука-Мелешківської сільської ради.

Розробником проекту Генерального плану та Плану зонування території с. Прибузьке, а також Звіту про Стратегічну екологічну оцінку є МКП «Вінницький муніципальний центр містобудування і архітектури».

З урахуванням вимог Порядку проведення громадських обговорень щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 №555 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 №1196), громадське обговорення проекту містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Прибузьке» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку», відбудеться з 03 жовтня 2024 року по 03 листопада 2024 року.

Матеріали проекту містобудівної документації, на паперових носіях, будуть доступні з 03 жовтня 2024 до 03 листопада 2024 року включно (з 9.00 год до 16.00 год), за адресою: с. Лука-Мелешківська, вул. Центральна 2-А, в електронному вигляді можна ознайомитись на офіційному вебсайті Лука-Мелешківської сільської ради у розділі «Оголошення».

Відповідальна особа, яка забезпечує розгляд пропозицій (зауважень) громадськості до проектів містобудівної документації від замовника – спеціаліст I-категорії відділу містобудування, архітектури та земельних відносин Лука-Мелешківської сільської ради, Жмурко Артем Борисович - 0432-56-46-21.

Пропозиції та зауваження приймаються у письмовій формі у приміщенні Лука-Мелешківської сільської ради: 23210, с. Лука-Мелешківська, вул. Центральна 2-А. E-Mail адреса: lukamelsr@i.ua. до 03 листопада 2024 року. У повідомленнях вказуються прізвища, імена, по батькові, місце проживання та ставиться особистий підпис фізичної особи. Юридичні особи подають пропозиції із зазначенням найменування та місцезнаходження юридичної особи.

Анонімні пропозиції не розглядаються. Громадські слухання з обговорення містобудівної документації – «Генерального плану та Плану зонування території с. Прибузьке» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку» відбудуться 04 листопада 2024 року о 17:00 год. в будинку культури с. Прибузьке по вул. Шевченка 5.

Жителям Лука-Мелешківської сільської територіальної громади, які братимуть участь у громадських слуханнях, при собі необхідно мати паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України - для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

Повідомлення про оприлюднення документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку

У відповідності до ст. 19, 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», в порядку встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. № 555 «Про затвердження порядку проведення слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення містобудівної документації на місцевому рівні» Жмеринська міська рада Жмеринського району Вінницької області повідомляє про початок процедури громадських обговорень щодо врахування громадських інтересів у проекті містобудівної документації «Детального плану території земельної ділянки з кадастровим номером 0510300000:00:003:5627, площею 0,7204 га для нового будівництва складських будівель та споруд для зберігання та фасування мінеральних добрив у кварталі, обмеженому вул. Барляєва, залізничними коліями та внутрішньовиробничим проїздом у м. Жмеринка та Звіту про стратегічну екологічну оцінку». Підставою розробки проекту містобудівної документації є рішення 38 сесії 8 скликання Жмеринської міської ради від 28 вересня 2023 року № 827 Про розроблення детального плану території по вул. Барляєва, № 19-А, м. Жмеринка Вінницької області та рішення 40 сесії 8 скликання Жмеринської міської ради від 7 листопада 2023 року № 861 Про внесення змін до рішення 38 сесії Жмеринської міської ради 8 скликання від 28.09.2023р. № 827 Про розроблення детального плану території по вул. Барляєва, № 19-А, м. Жмеринка Вінницької області.

Замовником розроблення є Жмеринська міська рада.

Розробником проекту детального плану території є МКП «Вінницький муніципальний центр містобудування і архітектури».

З урахуванням вимог Порядку проведення громадських обговорень щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 №555 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 №1196), громадське обговорення проекту містобудівної документації «Детального плану території земельної ділянки з кадастровим номером 0510300000:00:003:5627, площею 0,7204 га для но-

вого будівництва складських будівель та споруд для зберігання та фасування мінеральних добрив у кварталі, обмеженому вул. Барляєва, залізничними коліями та внутрішньовиробничим проїздом у м. Жмеринка та Звіту про стратегічну екологічну оцінку», відбудеться з 04 жовтня 2024 року по 04 листопада 2024 року.

Матеріали проекту містобудівної документації, на паперових носіях, будуть доступні з 04 жовтня 2024 року по 04 листопада 2024 року включно (з 9.00 год до 16.00 год), за адресою: м. Жмеринка, вул. Центральна, 4, каб. №5 та в електронному вигляді, можна ознайомитись на офіційному вебсайті Жмеринської міської ради у розділі «Оголошення».

Відповідальна особа, яка забезпечує розгляд пропозицій (зауважень) громадськості до проектів містобудівної документації від замовника – начальник служби містобудівного кадастру управління містобудування та архітектури – Капустян Олена Миколаївна.

Пропозиції та зауваження приймаються у письмовій формі Управлінням містобудування та архітектури Жмеринської міської ради: 23100, Україна, Вінницька область, м. Жмеринка, вул. Центральна, 4, каб. № 5 E-Mail адреса: arh@zhmr.gov.ua. до 04 листопада 2024 року. У повідомленнях вказуються прізвища, імена, по батькові, місце проживання та ставиться особистий підпис фізичної особи. Юридичні особи подають пропозиції із зазначенням найменування та місцезнаходження юридичної особи.

Анонімні пропозиції не розглядаються.

Громадські слухання з обговорення містобудівної документації – «Детального плану території земельної ділянки з кадастровим номером 0510300000:00:003:5627, площею 0,7204 га для нового будівництва складських будівель та споруд для зберігання та фасування мінеральних добрив у кварталі, обмеженому вул. Барляєва, залізничними коліями та внутрішньовиробничим проїздом у м. Жмеринка та Звіту про стратегічну екологічну оцінку» відбудуться 05 листопада 2024 року об 15:00 год в «залі засідань виконавчого комітету Жмеринської міської ради» за адресою м. Жмеринка, вул. Центральна, 4.

Жителям Жмеринської міської територіальної громади, які братимуть участь у громадських слуханнях, при собі необхідно мати паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України - для осіб, недавно прийнятих до громадянства України).

Головний редактор Юлія ТОМАЩУК, т. (066)-895-30-93

Засновник - Трудовий колектив редакції.
Видавець - ТОВ «Редакція газети «Вінниччина». Реєстраційне свідоцтво ВЦ №990-348-ПР, видане Головним територіальним управлінням юстиції у Вінницькій області 16 січня 2018 р.
Передплатний індекс 91672

ВЛАСНІ КОРЕСПОНДЕНТИ: Віктор ЗЕЛЕНЮК (Бар, Мур, Курилівці, Жмеринка) - (096) 603-66-78; Микола КАВУН (Іллінці, Липовець, Немирів, Оратів) - (096) 398-28-55.
Юридична адреса: 21100, м.Вінниця, Хмельницьке шосе, 7
Поштова адреса: 21100, м.Вінниця, вул. Визволення, 8, каб. 22, e-mail: vinnichina-gazeta@ukr.net

Розрахунковий рахунок: №UA593204780000026008924431157 у ПАТ АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478, ЄДРПОУ 02471614.
Контактні телефони: (098)-124-53-92 - «гаряча лінія»; приймальня головного редактора - 66-13-36 (факс); головний редактор - 066-895-30-93; творчий відділ (журналісти) - 66-05-92; рекламно-комерційний, бухгалтерія - (0432) 66-05-25.

➤ Редакція може публікувати в порядку обговорення статті, не поділяючи точки зору автора.
➤ Автори надрукованих матеріалів відповідають за добір і точність наведених фактів і даних, інших відомостей. За зміст реклами відповідають рекламодавці.
➤ Передрук без погодження з редакцією «Вінниччини» не дозволяється.
➤ *** Позначаються матеріали, які друкуються на правах реклами.

Номер виготовлений у КЦ редакції газети «Вінниччина». Віддрукований у друкарні ТОВ «Діва-К», м. Вінниця, вул. Пугачова, 1, e-mail: druk33@ukr.net.
Тираж - **3051 прим.** Зам. 37901.

Корми тваринам – замість квітів у день одруження

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

- А він на інше від мене й не сподівався. Тим паче ми односторонньо: обоє висловились проти того, щоб із часом оберемками виносити ту колишню красу на смітник у той час, коли засновники притулку для порятунку тварин переживають неабияку скруту. Та й самі гості сприйняли пропозицію з неабияким ентузіазмом. Бо ставлення до братів наших менших здебільшого й відрізняє українців від наших споконвічних ворогів, які весь час лише жили і живуть тим, як би це щось десь «завалить»...

- Давно відчували в собі цей потяг допомагати тваринкам?

- Ще в дитинстві. Особлива моя любов – до песиків. До котиків у мене звичайне ставлення. Але їх також завжди підгодовувала, особливо безпритульних, а такі вони ще й були з болячками. Нині в мене котиків два, зате собак аж чотири. Але хай не складеться в когось думка, що лише ними займаюсь. Нині такий час, що максимально доводиться волонтерити. І я в міру своїх сил цим займаюсь.

- Що викладаєте в ліцеї?

- Фізкультуру – після закінчення Вінницького державного педуніверситету ім. М. Коцюбинського. Бо ще із школи займалась боротьбою, і всі 11 років – танцями у славнозвісній іллінецькій «Фантазії». Це й дозволило завжди тримати себе, як мовиться, у формі.

- Представте, будь ласка, своїх найближчих.

- Мати служить у поліції, а батько також поліцейський, 2017 року потрапив в АТО і нині на війні. Тарас нині займається вантажними перевезеннями.

- Як ви познайомились із засновниками «Лісової казки»?

- Вже говорила про те, що нерідко надбала безпритульних тварин із хворобами. Після цього зверталась до ветлікаря Наталії Гаврилук. Відчула в ній, в її матері Наталії Анатоліївні та й в усій їхній родині споріднені душі. Це жертвовні, унікальні люди. Вони взялися за дуже складну справу, тому й хочеться їм допомагати.

Згадувану Наталію Анатоліївну й попросив прокоментувати вчинок молодого подружжя Івашківських.

- Хай щастить їм на спільному шляху, хай усе складається якнайкраще! В настільки добрих людей має бути лише так! А час нині непростий. Якщо сказати, що війна згуртувала людей і зробила добрішими, то це буде неправдою. Все прибавляється спроможних вивести з двору те, що комусь стало непотрібним, а наші можливості, звісно, обмежені. Куди вже далі розширяться? Більше того, мало хто уявляє, чого коштує годувати, наприклад, поранених лелек чи сов. А їх до нас везуть і з інших куточків області. Тому саме доброта нині й треба навчати наших людей.

Микола КАВУН, власкор «Вінниччина»

Розшила осінь золотом діброви...

*...Злетіло птаство у захмарну даль,
І День Надії, Віри і Любові
Завершив вересневий календар.*

Саме о цій порі, коли полудневе сонце ще усміхається ласкаво, як мати, а надвечірні вітри нагадують, що справжня осінь уже не за горами, любить провідати рідне село Тростянець, вірну подругу молодості Марію Михайлівну, вічний спочинок близьких людей Галина Пилипівна Боднар (Яремко) – директор вінницького кінотеатру «Родина», заслужений працівник культури, член Спілки кінематографістів України.

З кожним зустрічним вона привітається по-сілському статечно, незважаючи на те, що вже понад сорок літ мешкає в обласному центрі, розпитає про життя-буття, поцікавиться, як діти, онуки. А ще із щирою при-

язню Галина Пилипівна ставиться до братів наших менших. І вони горнуть до неї: і душами, і лапками.

Ось і цього разу головними героями її мінісюжету стали кіт Максиміліан, собачки Черниш і Грета, які в кінострічках, котрі пропонує колектив «Родина» для перегляду молоді та юнацтва, в яких Добро завжди перемагає зло.

До земляків вернулася колись найвідоміша Василина

Завдяки чуйності серця Галини Пилипівни до свого родоводу, бо, як вважає наша землячка, без пам'яті роду не буде й народу, на сільському кладовищі за селом її стараннями поновлено пам'ятник батьку й матері: Пилипу Опанасовичу та Павлині Опанасівні Яремкам – простим селянам, хто своєю невтомною працею з року в рік звеличував рідну землю, ростив дітей її справжніми патріотами – працюючими і совісними людьми.

Саме такою з діда-прадіда була і Василина Опанасівна Лиса – мати сестра, рідна тітка Галини Пилипівни. Василина не дочекалась свого судженого із фронтів Другої світової. Пропав безвісти. Замість так і не вийшла, залишалась вірною своєму першому коханню. Самотину душі тамувала колгоспною роботою – через роки уславлена ланкова, кавалер багатьох державних нагород.

Та роки брали своє. Хоч і на заслуженому відпочинку Василина продовжувала допомагати подругам по ланці: якось поверталась з поля і потрапила під підводу... Знавіснілі коні і недолюбий їздовий. Так

перем'яло, що до ранку жінка померла. Це був жовтень 1985 року. Поховали скромно – рідня та сусідки. Нікого на похороні уславленої ланкової із тодішнього керівництва колгоспу чи села не було.

А за тиждень про цей прикрий випадок вже знала вся країна. Публіцистична розвідка власкора «Правди» Михайла Одинця «Остання путь Василина» сколихнула бюрократичне озеро застою. Статтю обговорювали на всіх рівнях: від столиці до сільської глибинки. Колишні керівники Тростянця поплачували своїми посадами без права повернення на керівну роботу. Над могилою Василина встановили скромний надгробок з датами народження і смерті.

І ось цьогоорічної осені племінниця Галина Боднар повернула образ тітки землякам, встановивши її портрет на одній стелі із своїми батьками. Привітно усміхається

Василина Опанасівна до земляків, мовби нічого й не сталося, наче промовляє, що вже давно все пробачила, бо, напевно, головне – простій сільській людині почувати своєю серед своїх і на цьому, і в іншому світі.

Раїса НІКОНОВА, кор. журналу «Соціальний захист»

Ямпільська громада
Фото Андрія МАКСИМЕНЮКА

Кросворд «Пташине царство»

По горизонталі: 4. Маленький сірий співочий птах родини горобиних із довгим дзьобом. 9. Щорічне переміщення або переселення птахів на відносно великі відстані, пов'язане із сезонною зміною екологічних або кормових умов або особливостями розмноження, з території гніздування до території зимівлі та назад. 10. Хижий птах родини орлиних. 11. Хижий нічний птах бурого кольору родини совиних. 12. «Там, де бродить ..., горобці не скачуть» (прислів'я). 13. Їжа тварин. 14. Потомство рослинного або тваринного організму, яке утворюється внаслідок вегетативного розмноження або шляхом нестатевого поділу клітини. 17. «Жовтень ходить по краю та виганяє птиць із

Склав Василь ВЕРБЕЦЬКИЙ ...» (прислів'я). 18. Рід птахів родини папугових. 21. Усе, що є незвичайним для даної місцевості, що здається дивовижним, надто мальовничим. 22. Маленький перелітний жовтогрудий птах ряду горобиних. 24. Невеликий співочий птах родини дроздів із жовтогарячим хвостом.

По вертикалі: 1. Дрібний перелітний співочий птах жовтуватозелено-сірого забарвлення, із шилоподібним дзьобом. 2. Великий хижий птах родини яструбових, що водиться в горах або степах різних частин світу. 3. Породи гусей, що мають наріст біля основи дзьоба. 5. Розділ медицини, який вивчає ознаки хвороб, методи і принципи дослідження організму для встановлення діа-

гнозу. 6. Дзьоб птаха. 7. «Як летіла ворона до гори, то каркала, а як на ..., то й крила опустила» (прислів'я). 8. Птах родини качиних із довгим дзьобом, дуже розширеним на кінці. 15. Невеличка пташка ряду пастушкоподібних, яка живе в країнах з помірним і тропічним кліматом. 16. Невеликий співочий птах роду вівсянок. 19. «Ворон ворону ... не виклює» (прислів'я). 20. Безліч літаючих комах, зграя птахів. 23. Великий південноазіатський птах родини фазанових, самці якого мають яскраве оперення і довгий барвистий хвіст, що розпускається у вигляді віяла.

Відповіді на кросворд:

По горизонталі: 4. Пілоридишник. 9. Міграція. 10. Підорлик. 11. Сич. 12. Кит. 13. Корм. 14. Клон. 17. Гай. 18. Ара. 21. Екзотика. 22. Вівсянка. 23. Пастушок. 24. Пава.

По вертикалі: 1. Вівсянка. 2. Орел. 3. Шиконіс. 5. Діагностика. 6. Ніс. 7. Діл. 8. Широконіска. 15. Фазан. 16. Дятло. 19. Пастушок. 20. Шиконіска. 23. Пастушок.

